БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 13 (7460)
17 ЯНВАРЬ СЕШАНБА 1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Бугун Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллиги байрами куни.

Совет Иттифоқининг барча қардош халқларига, доҳимиз ва меҳрибон отамиз улуғ Сталинга салом!

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига
Ўзбекистон ССР Министрлар Советига
Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетига

ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва Бутун Иттифоқ Коммунист (большевик)лар партияси Марказий Комитети Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг йигирма беш йиллиги кунида Совет Ўзбекистонининг ишчилари, колхозчилари ва интеллигентларига қардошларча салом йўллайдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси СССРнинг ягона мустаҳкам қардошлик иттифоққа бирлашган барча халқлари тараққиёти учун кенг йўл очиб берди. Ўзбекистон меҳнаткашлари коммунист большевиклар партиясининг раҳбарлиги остида, улуғ рус халқининг ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг қардошларча ёрдами натижасида сиёсий, иқтисодий ва миллий зулмдан абадий халос бўлдилар ва социалистик ҳаётнинг озод қурувчилари бўлиб қолдилар.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси давлат сифатида эркин тараққий этган 25 йил мобайнида ленинча-сталинча миллий сиёсатни муттасил амалга ошириш натижасида хўжалик ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида катта муваффақиятларга эришди. Сталинча бешйилликлар даврида саноатнинг янги соҳалари — тўқимачилик, металлургия, машинасозлик, кўмир, нефть, химия саноати вужудга келтирилди.

Колхоз ва совхозларнинг ривожланиши ва мустаҳкамланиши ҳамда янги машиналар ва илғор агротехниканинг жорий қилиниши натижасида республиканинг қишлоқ хўжалиги беҳиҳоя юксалди. Ўзбекистонда ирригация қурилиши соҳасида катта ишлар қилинди. Бу ишлар экин майдонларини анча кенгайтириш ва пахта ҳосилини ошириш имконини берди.

Совет ҳокимияти йилларида ўзбек халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти яшнади. Республикада 34 олий ўқув юрти, 92 техникум, 4.500 дан ортиқ бошланғич ва ўрта мактаб ишламоқда; миллий совет интеллигенциясининг жуда кўп кадрлари тайёрланди.

Совет ҳокимияти ўзбек хотин-қизларини озод қилди ва уларни давлат қурилишида актив қатнаштирди.

Улуғ Ватан уруши йилларида Ўзбекистон меҳнаткашлари Совет Иттифоқидаги барча халқлар блан биргаликда фронтда мардона жанг қилдилар ва мамлакат ичкарисида фидокорона меҳнат қилиб, душманни тезликда тормор келтиришга ёрдам бердилар. Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ишчилари, колхозчилари, интеллигентлари эндиликда урушдан кейинги даврда халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш бешйиллик планини муддатидан илгари бажариш учун муваффақиятли кураш олиб бормоқдалар.

ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва Бутун Иттифоқ Коммунист (большевик)лар партияси Марказий Комитети Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси меҳнаткашларини республиканинг йигирма беш йиллиги блан табриклайдилар ва ўзбек халқи бундан кейин ҳам республиканинг халқ хўжалиги ва маданиятини янада яшнатиш учун, совет социалистик Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш учун ҳормай-толмай кураш олиб борадилар деб ишонч билдирадилар.

ССР Иттифоқи Министрлар Совети

Бутун Иттифоқ Коммунист (большевик)лар партияси Марказий Комитети

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети Президиумига

Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи Олий Совети Президиуми Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ишчилари, колхозчилари ва интеллигентларини республиканинг йигирма беш йиллиги блан қизғин табриклайди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ўзбек халқини миллий зулм ва сиёсий ҳуқуқсизликдан абадий озод қилди, Ўзбекистоннинг иқтисодий ва маданий тараққиёти учун кенг йўл очиб берди.

Ўзбек халқи совет ҳокимияти йилларида Ленин — Сталин партиясининг раҳбарлиги остида, улуғ рус халқининг қардошларча ёрдами натижасида хўжалик ва маданий қурилишда катта муваффақиятларга эришди. Бу муваффақиятлар натижасида Ўзбекистон қолоқ чекка ўлкадан яшнаб турган социалистик республикага айланди. Республикада оғир ва енгил саноатнинг бирқанча корхоналари янгидан вужудга келтирилди, қишлоқ хўжалиги ирригация иншоотлари кенг миқ'ёсда ривожланган, механикалаштирилган йирик колхоз хўжалигига айланди.

Ўзбек халқи маданий қурилиш соҳасида катта муваффақиятларга эришди. Республикада мактаблар, ўрта ўқув юртлари, театр, кино ва бошқа маданий-оқартув муассасалари кўплаб ташкил этилди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси очилди. Бирқанча олий ўқув юртлари ва илмий-текшириш институтлари ишламоқда. Булар миллий интеллигенция кадрларининг тўхтовсиз ўсишини та'мин этади.

Ўзбек халқи Улуғ Ватан уруши йилларида Совет Иттифоқидаги барча халқлар блан биргаликда фронтларда актив жанг қилди ва мамлакат ичкарисида фидокорона меҳнат қилиб, душман устидан ғалаба қозонишга ёрдам берди.

Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи Олий Совети Президиуми Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси меҳнаткашларининг социалистик қурилиш соҳасида янги муваффақиятларга эришишларини тилайди ва ўзбек халқи бундан кейин ҳам урушдан сўнгги сталинча бешйиллик планни муддатидан илгари бажариш учун, республикада хўжалик ва маданий қурилишни янада юксалтириш учун, совет социалистик давлатининг қудратини мустаҳкамлаш учун ҳормай-толмай кураш олиб боради деб ишонч билдиради.

Яшасин Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси!

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ.

ВКП(б) Марказий Комитети Сиёсий бюросининг а'зоси, ССР Иттифоқи Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Лазарь Моисеевич Каганович Тошкентга келди

ВКП(б) Марказий Комитети Сиёсий бюросининг а'зоси, ССР Иттифоқи Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Лазарь Моисеевич **Каганович** Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллиги байрамида қатнашиш учун 16 январьда Тошкентга келди.

Лазарь Моисеевич Кагановични вокзалда Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг Секретари ўртоқ **У. Юсупов**, ВКП(б) Марказий Комитетининг Ўзбекистондаги вакили ўртоқ **С. Д. Игнатьев**, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **А. Абдураҳмонов**, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ **А. З. Ниёзов**, Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг секретарьлари **Р. Е. Мельников**, **А. Мавлонов**, **М. Ғ. Ваҳобов**, **С. Нуриддинов** ўртоқлар, Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги министри ўртоқ **М. И. Баскаков**, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари **П. А. Кабанов**, **М. И. Кичанов** ўртоқлар, Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ **А. Тўхтабоев**, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **М. Г. Чиковани**, Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллиги байрамида қатнашиш учун келган қардош республикалар делегацияларининг раҳбарлари: Украина ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ **Г. П. Онишченко**, Белоруссия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ **В. И. Козлов**, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг секретари ўртоқ **В. Я. Эгнаташвили**, Озарбайжон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ **Н. Г. Гейдаров**, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **Н. Д. Ундасинов**, Литва ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари ўртоқ **Н. М. Юнчас-Кучинскас**, Молдавия ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари ўртоқ **В. Д. Герасименко**, Эстония ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ **А. Я. Анзберг**, Тожикистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **Д. Р. Расулов**, Қирғизистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **И. Р. Раззоқов**, Туркманистон ССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ **С. Бобоев**, Рига шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ **А. Ф. Деглав**, Карель-Фин ССР Маҳаллий саноат министри ўртоқ **А. И. Ларионов**, Арманистон ССР Сув хўжалиги министри ўртоқ **Г. А. Агаханян**, Татаристон АССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ **М. И. Юсупова**, Бошқирдистон АССР Маорнф министри ўртоқ **Ф. Р. Алибоев**, ВКП(б) Доғистон область комитетининг секретари ўртоқ **М. Н. Медшитов**, Ўзбекистон оталиғидаги ҳарбий кема делегациясининг раҳбари ўртоқ **Э. И. Лазо** кутиб олдилар. (ЎзТАГ).

XXV

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг 25 йиллигига бағишланган юбилей сессияси

1950 йил 16 январьда Тошкентда, Алишер Навоий номли опера ва балет театри биносида Ўзбекистон Олий Советининг Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг 25 йиллигига бағишланган юбилей сессияси бўлди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, республика партия, совет, комсомол, касаба союз ташкилотларининг раҳбарлари, Тошкент шаҳри жамоатчилигининг вакиллари, олимлар, артистлар, ёзувчилар, саноат корхоналари ва темир йўл транспортининг стахановчилари, Совет Армиясининг офицерлари, республика юбилейини байрам қилиш учун қардош иттифоқчи республикалардан келган делегацияларнинг а'золари театр залига тўпландилар.

Театр саҳнаси гуллар блан безатилган. Владимир Ильич Лениннинг ҳайкали ва Иосиф Виссарионович Сталиннинг портрети қизил бахмалларга ўралган. «Улуғ Сталинга шон-шарафлар бўлсин!» деб олтин харфлар блан ёзилган шиор прожекторлар нурида товланиб турипти.

Президиум столи ёнида — Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси депутат А. Мавлонов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раисининг ўринбосарлари депутат Б. Усмонхўжаев ва депутат Н. М. Мирошхина ўтирипти лар.

ВКП(б) Марказий Комитети Сиёсий бюросининг а'зоси, ССР Иттифоқи Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Лазарь Моисеевич Қаганович президиум столи ёнида пайдо бўлганида юбилей сессиясининг қатнашчилари уни узоқ давом этган гулдурос қарсаклар блан кутиб оладилар.

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг секретари ўртоқ У. Юсупов, ВКП(б) Марказий Комитетининг Ўзбекистондаги вакили ўртоқ С. Д. Игнатьев, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Абдураҳмонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ А. Э. Ниёзов, Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг секретарьлари—Р. Е. Мельников, М. Ғ. Ваҳобов, С. Нуриддинов, З. Раҳимбобоева ўртоқлар, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ П. А. Кабанов, Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги министри ўртоқ М. И. Баскаков, Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ А. Тўхтабоев, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ М. Г. Чиковани, иттифоқчи ва автоном республикалардан юбилейга келган делегацияларнинг раҳбарлари: Украина ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Г. П. Онишченко, Белоруссия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ В. И. Козлов, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг секретари ўртоқ В. Я. Эгнаташвили, Озарбайжон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Н. Г. Гейдаров, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. Д. Ундасинов, Литва ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари ўртоқ Н. М. Юнчас-Кучинскас, Молдавия ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари ўртоқ В. Д. Герасименко, Эстония ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ А. Я. Анзберг, Тожикистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Д. Р. Расулов, Қирғизистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ И. Р. Раззоқов, Туркманистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ С. Бобоев, Рига шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ А. Ф. Деглав, Карель-фин ССР Маҳаллий саноат министри ўртоқ А. И. Ларионов, Арманистон ССР сув хўжалиги министри ўртоқ Г. А. Агаханян, Татаристон АССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ М. И. Юсупова, Бошқирдистон АССР маориф министри ўртоқ Ф. Р. Алибоев, ВКП(б) Доғистон область комитетининг секретари ўртоқ М. Н. Межидов, республика оталиғидаги ҳарбий кема делегациясининг раҳбари ўртоқ Э. И. Лазо, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг а'золари, Ўзбекистон ССР министрлари президиум столи ёнидан жой олдилар.

Сессия қатнашчилари ВКП(б) Марказий Комитетининг ўртоқ Сталин бошчилигидаги Сиёсий бюросини гулдурос қарсаклар блан сессиянинг фахрий президиумига сайлайдилар.

Халқларнинг улуғ доҳиси ўртоқ Сталиннинг номи тилга олинганида депутатлар ва меҳмонлар ўринларидан туриб, гулдурос қарсак чаладилар. Залнинг ҳамма қисмида Иосиф Виссарионович Сталин шарафига, улуғ Сталиннинг содиқ сафдоши Лазарь Моисеевич Қаганович шарафига табрик хитоблари янграйди.

Большевиклар партияси ва совет халқининг гениал йўлбошчиси ўртоқ Сталинни юбилей сессиясининг фахрий раислигига сайлаш тўғрисида таклиф тушади. Залда яна гулдурос қарсаклар бошланади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси депутат А. Мавлонов қисқача кириш нутқидан кейин Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Советининг юбилей сессиясини очиқ деб э'лон қилади. Совет Иттифоқи Давлат Гимнининг тантанали садолари янграйди.

Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллиги тўғрисида доклад қилиш учун Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси депутат А. Абдураҳмоновга сўз берилади.

— Ўзбек халқи, — дейди ўртоқ Абдураҳмонов, — Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг шонли 25 йиллигини ғоят баланд руҳ ва хурсандчилик блан нишонламоқда.

Ўзбек халқи шу йиллар ичида социализм қуриш соҳасида босиб ўтилган йўлга якун ясаб, чорак аср мобайнида ўз ҳаётида юз берган бениҳоя зўр ўзгаришлар блан, саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданият соҳасидаги катта муваффақиятлари блан ҳақли суратда фахрланади.

Бу ўзгаришлар халқларнинг сталинча мустаҳкам дўстлигига асосланган ленинча-сталинча доно миллий сиёсат туфайли, улуғ рус халқининг ва Совет Иттифоқидаги бошқа халқларнинг доимий ёрдами туфайли, севикли, жонажонимиз ўртоқ Сталиннинг гениал раҳбарлиги ва оталарча ғамхўрлиги туфайли вужудга келди.

Ўртоқ Абдураҳмонов Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ташкил топиш тарихига батафсил тўхталади, большевиклар партияси ва совет давлатининг улуғ ташкилотчиси В. И. Ленин блан И. В. Сталиннинг ўзбек миллий давлатини вужудга келтириш соҳасида ғоят катта роль ўйнаганликларини та'кидлайди.

Докладчи ўзбек халқининг 25 йил ичида большевиклар партияси, совет ҳукуматининг, доно йўлбошчимиз ва устозимиз Иосиф Виссарионович Сталиннинг раҳбарлиги остида босиб ўтган буюк тарихий йўли ҳақида сўзлайди. Ўртоқ Абдураҳмонов улуғ рус халқи томонидан, қудратли Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидаги қардош халқлар томонидан Ўзбекистонга кўрсатилган жуда катта ёрдам ҳақида гапиради.

Докладчи ўзбек халқининг республика халқ хўжалиги ва маданиятини ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятларини та'кидлаб, пахтачиликни янада зўр бериб ривожлантириш йўлида Ўзбекистон меҳнаткашлари олдида турган вазифаларни кўрсатади.

— Яқинда, — дейди ўртоқ Абдураҳмонов, — Ўзбекистон пахтакорларининг олтинчи қурултойи бўлди. Бу қурултой 1949 йилги иш якунларини ва 1950 йилда амалга ошириладиган тадбирларни муҳокама қилди. Қурултой вакиллари республикадаги пахтакорлар номидан 1950 йилда мамлакатга ўтган йилдагидан 500 минг тонна ортиқ пахта топшириш мажбуриятини олдилар.

Ўртоқ Абдураҳмонов докладини тамомлаб бундай дейди:

— Ўзбек халқи босиб ўтилган йўлга қонуний фахрланиш ҳислари блан назар солади ва тўғри йўлни танлаб олганлигини билади. Бу йўлни бизга Москва кўрсатиб бермоқда, Кремль юлдузлари бу йўлни ёритиб турипти. Ўртоқ Сталин бизларни инсониятнинг бахт-саодати сари, коммунизм сари шу йўлдан олиб бормоқда. **(Гулдурос қарсаклар).**

Ўртоқлар, ўзбек халқини ана шу улуғ йўлдан тойдирадиган ҳечқандай куч йўқ.

Ўзбек халқи ўз тараққиётининг шонли 25 йиллиги якунларини тўплаб, истиқболга зўр умид блан қарамоқда.

Ўзбек халқи ўз давлати блан, хўжалик, сиёсий ва маданий қурилишдаги муваффақиятлари блан улуғ рус халқидан, шонли большевиклар партиямиздан, совет ҳукуматидан, ўзбек халқининг энг яхши дўсти ўртоқ Сталиндан бениҳоя миннатдордир. **(Гулдурос қарсаклар).**

Ҳарбир ёш ва қари ўзбек фарзанди, қаерда бўлмасин ўз қалбида улуғ Сталин образини сақлайди. **(Қарсаклар).**

Республиканинг юбилейи ўтказилаётган ҳозирги қувончли ва тантанали кунда ўзбек халқининг бутун фикр ва ҳислари чин кўнгилдан самимий бир тилак орзу қилади:

Дўстимиз, отамиз, севикли устозимиз ўртоқ Сталин узоқ йиллар омон бўл! **(Гулдурос қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради).**

Ўртоқ Абдураҳмонов Совет Иттифоқи халқларининг мустаҳкам дўстлиги шарафига, қудратли Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи шарафига, шонли большевиклар партияси шарафига, халқларнинг улуғ йўлбошчиси, барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси, жонажон ва севикли ўртоқ Сталин шарафига табрик хитоблари айтганда ҳамма узоқ қарсак чалади.

ВКП(б) Марказий Комитети Сиёсий бюросининг а'зоси, ССР Иттифоқи Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари ўртоқ Лазарь Моисеевич Қагановичга сўз берилади.

Ўртоқ Лазарь Моисеевич Қаганович минбарга чиққанида депутатлар ва меҳмонлар уни гулдурос қарсаклар блан кутиб оладилар. Залда ўзбек ва рус тилларида Иосиф Виссарионович Сталин шарафига, ўртоқ Сталиннинг содиқ сафдоши Лазарь Моисеевич Қаганович шарафига табрик хитоблари янграйди.

Ўртоқ Л. М. Қаганович ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва Бутун Иттифоқ Коммунист (большевик)лар партияси Марказий Комитети номидан ва уларнинг топшируви бииоан Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ишчилари, колхозчилари, зиёлиларини ва меҳнаткашларнинг илғор отряди бўлган Ўзбекистон большевикларини табриклайди.

Юбилей сессиясининг қатнашчилари ўртоқ Л. М. Қагановичнинг табрик сўзларини узоқ давом этган гулдурос қарсаклар блан кутиб оладилар.

Ўртоқ Л. М. Қаганович социализм қурилишида ўзбек халқининг Совет Иттифоқидаги барча халқлар блан биргаликда эришган буюк муваффақиятлари ҳақида гапиради. Ўртоқ Л. М. Қаганович бу ютуқлар большевиклар партияси ва унинг Марказий Комитетининг ленинча-сталинча доно миллий сиёсати тантанасини яққол ифода қилади деб та'кидлайди.

Ўртоқ Л. М. Қаганович Ўрта Осиёдаги совет республикаларини ташкил этишда ва бу республикаларни социализмнинг Шарқдаги қудратли таянчига айлантиришда гениал йўлбошчимиз ва устозимиз ўртоқ Сталин ғоят катта роль ўйнаганлиги ҳақида гапирганида депутатлар ва меҳмонлар унинг сўзларини гулдурос қарсаклар блан ма'қуллайдилар.

Ўртоқ Л. М. Қагановичнинг жўшқин нутқи гулдурос қарсаклар блан бўлиниб турди. Сессия қатнашчилари унинг нутқини зўр э'тибор блан тингладилар.

Ўзбекистон коммунист большевиклар партияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Юсупов ўртоқ Л. М. Қагановичнинг табрик нутқига жавоб берди.

Ўртоқ Юсупов ўзбек халқи номидан гапириб, Совет Ўзбекистонига жуда катта э'тибор қилаётганликлари учун, ўзбек халқининг моддий ва ма'навий кучларини ривожлантириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун Бутун Иттифоқ Коммунист (большевик)лар партияси Марказий Комитетига ва шахсан ўртоқ Сталинга самимий ташаккур изҳор этишни Лазарь Моисеевич Қагановичдан сўради.

— Биз, — дейди ўртоқ Юсупов, —барча муваффақиятларимиз, озод ва бахтиёр ҳаётимиз учун Ленин ишининг улуғ давомчиси, барча меҳнаткашларнинг гениал йўлбошчиси севикли жонажонимиз ўртоқ Сталиндан бениҳоя миннатдормиз.

Залдагилар бу сўзларни эшитиб, гулдурос қарсак чаладилар. Ҳамма ўрнидан туриб совет халқи эришган барча ғалабаларнинг ижодчиси ва ташкилотчиси Иосиф Виссарионович Сталинни олқишлаб узоқ қарсак чаладилар.

Ўртоқ Юсупов Ўзбекистон меҳнаткашлари улуғ Сталиннинг содиқ сафдоши ўртоқ Қаганович республиканинг юбилей байрамига келганлиги блан фахрланадилар, деб айтганида яна гулдурос қарсаклар бошланиб кетади. Ўртоқ Қагановичнинг номи ўзбек халқига жуда яқиндир, чунки у пролетар революциясининг улуғ йўлбошчилари Ленин блан Сталиннинг вакили сифатида Туркистонда совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун кўпгина самарали ишлар қилди.

— Большевиклар партияси, — дейди ўртоқ Юсупов, — ленинча-сталинча миллий сиёсатни изчиллик блан пухта амалга ошириб, халқимизнинг буюк ижодий кучларини ҳаракатга келтирди. Большевиклар партияси Ўзбекистонда партияли ва партиясиз жуда кўп миллий кадрларни, социалистик жамиятнинг актив қурувчиларини тарбиялаб етиштирди, давлат аппарати ходимларини, пролетариат ва совет зиёлилари кадрларини, колхоз хўжалигининг моҳир кадрларини ўстирди. Бу кадрлар Ленин — Сталиннинг улуғ ишига чексиз содиқ бўлиб, коммунизм қуришга ўзларининг бутун кучларини сафарбар қилиш учун қат'ий бел боғлаганлар.

Ўртоқ Юсупов Ўзбекистон ССРнинг 25 йил ичида босиб ўтган йўлини та'рифлаб, большевиклар партиясининг раҳбарлиги остида Ўзбекистон илғор социалистик республикага айланганини айтди.

Ўртоқ Юсупов Ўзбекистон республикасини барпо қилиш ва мустаҳкамлашда улуғ рус халқи жуда катта роль ўйнаганлиги ҳақида батафсил гапирди.

Ўртоқ Юсупов ўртоқ Л. М. Қагановични ва у орқали Бутун Иттифоқ Коммунист (большевик)лар партияси Марказий Комитетини ишонтириб айтадики, республика меҳнаткашлари коммунистлар партиясининг раҳбарлиги остида коммунизмнинг тўла тантанаси учун курашда яна ҳам зўр ғайрат блан ишлайдилар.

— Бутун ўзбек халқи, — дейди ўртоқ Юсупов,—Ўзбекистон ССРнинг шонли юбилейини нишонлаб, юртимиз олдидаги ватанпарварлик бурчимизни шараф блан бажарамиз, улуғ Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстликни ҳартарафлама мустаҳкамлаймиз, республиканинг ишлабчиқариш кучларини янада зўр бериб ривожлантириш учун, улуғ Совет Иттифоқининг қудратини тобора мустаҳкамлаш учун кучларимизни аямаймиз деб тантана блан қасам'ёд қилади.

Ўзбекистон меҳнаткашлари даставвал пахтани кўпроқ етиштиришни мамлакат олдидаги ўз ватанпарварлик бурчи деб ҳисоблайди. Ўзбек халқи ўртоқ Сталиннинг мамлакатимизга металл, ёқилғи ва ғалла нақадар керак бўлса, пахта ҳам шу қадар керак, деб берган кўрсатмаларини эсда тутиб, республикада пахтачиликни ривожлантириш сталинча программасини муваффақиятли бажариш учун бутун чорани кўради ва 1950 йилда 1949 йилдагига нисбатан 500 минг тонна кўп пахта беради.

Яшасин улуғ Ватанимиз — қудратли Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи!

Яшасин ўзбек халқининг Ватанимиздаги барча халқлар блан қардошларча мустаҳкам дўстлиги!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси большевиклар партияси!

Яшасин жонажон Совет ҳукуматимиз!

Улуғ Сталинга шон-шарафлар бўлсин!

Ўртоқ Юсуповнинг охирги сўзлари гулдурос қарсаклар блан кутиб олинади. Залнинг ҳамма қисмида улуғ Сталин шарафига, большевиклар партияси шарафига, қардош рус халқи шарафига табрик хитоблари янграйди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси Украина ССР делегациясининг раҳбари — Украина ССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари ўртоқ Г. П. Онишченкога сўз беради.

Ўртоқ Онишченко Украина Совет Социалистик Республикаси ҳукумати ва меҳнаткашлари номидан серқуёш Ўзбекистон меҳнаткашларига қизғин салом топширади.

— Украин халқи, — дейди ўртоқ Онишченко, — Ўзбекистон ССР ишчилари, колхозчилари ва интеллигентларининг 25 йил ичида эришган муваффақиятларидан самимий хурсанддир. **(Гулдурос қарсаклар).** Ўзбекистон ССР нинг юбилейи Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг қувончли байрами, ленинча-сталинча миллий сиёсатининг тантанасидир. Биз халқ хўжалиги ва маданиятни ривожлантириш учун курашда ўзбек халқининг янгидан-янги муваффақиятларга эришувини чин кўнглимиздан тилаймиз.

Яшасин Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси!

Яшасин Ватанимиз куч ва қудратининг манбаи — совет халқларининг мустаҳкам дўстлиги! **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради).**

Белоруссия делегациясининг раҳбари, Белоруссия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ В. И. Козлов минбарга чиқади.

— Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллиги кунида, — дейди ўртоқ Козлов, — Белоруссия меҳнаткашлари ўзбек халқининг дўст совет халқлари оиласида, Ленин — Сталин партиясининг раҳбарлиги остида, гениал йўлбошчимиз ва устозимиз Иосиф Виссарионович Сталиннинг доно етакчилигида эришган катта муваффақиятларини кўриб, Совет Иттифоқидаги барча халқлар блан бирга бениҳоя хурсанд эканликларини изҳор қиладилар.

Ўртоқ Козлов Улуғ Ватан урушида фашист босқинчиларни тор-мор келтириш ишига ўзбек халқи катта ҳисса қўшганлиги ҳақида гапиради. Жанг ўти ичида ўзбеклар блан белоруслар нинг жанговар ҳамкорлиги мустаҳкамланди. Ўзбек жангчилари душманга қарши олиб борилган уруш майдонларида Белоруссиянинг озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилдилар, барча совет халқларининг озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилдилар.

Ҳозир урушдан кейинги тинч қурилиш йилларида ўзбек халқи ўртоқ Сталин чизиб берган буюк режаларни амалга ошириш учун Ватанимиздаги барча халқлар блан биргаликда зўр ғайрат блан меҳнат қилмоқда.

Ўртоқ Козлов сессия қатнашчиларининг гулдурос қарсаклари остида Белоруссия ССР меҳнаткашлари номидан ўзбек халқига самимий салом топширади.

Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. Д. Ундасинов Ўзбекистон республикасининг меҳнаткашларига қозоқ халқи номидан салом топширади.

— Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллиги кунидаги қувончингиз ва шодлигингиз, дейди ўртоқ Ундасинов, — қозоқ халқининг ҳам шодлигидир. Сизлар каби, совет Ватанимиздаги барча халқлар каби қозоқ халқи ҳам ленинча-сталинча миллий сиёсатни барча ғалабаларимизнинг манбаи деб билади.

Ўртоқ Ундасинов ўзбек халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти юксалганлиги тўғрисида, ўзбек ва қозоқ халқларининг ижодий ҳамкорлиги ҳақида гапиради.

Сессия қатнашчилари Грузия ССР Олий Совети Президиумининг секретари ўртоқ В. Я. Эгнаташвилининг нутқини зўр э'тибор блан тингладилар. Ўртоқ Эгнаташвили ўзбек халқи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси натижасида ўз халқ хўжалиги ва маданиятини ривожлантиришда тарихий муваффақиятларга эришаолганини та'кидлайди ва Улуғ Октябрь социалистик революцияси илгари эзилган халқларга озод ва бахтиёр ҳаётнинг кенг йўлини очиб берди, дейди.

Ўртоқ Эгнаташвили нутқининг охирида совет халқларининг мустаҳкам дўстлиги шарафига, большевиклар партияси шарафига, Иосиф Виссарионович Сталин шарафига табрик хитобларини айтади. Депутатлар ва меҳмонлар бу сўзларни давомли қарсаклар блан ма'қуллайдилар.

Озарбайжон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Н. Г. Гейдаров Озарбайжон меҳнаткашлари номидан сўзлайди. Ўртоқ Гейдаров совет ҳокимияти йилларида ўзбек халқи эришган шонли меҳнат зафарлари тўғрисида гапириб айтадики, мўл ҳосил етиштираётган ўзбек пахтакорларининг тажрибаси Озарбайжон пахтакорлари учун намунадир. Озарбайжон меҳнаткашлари ўзларининг ўзбек қардошларининг коммунизм қурилишида янгидан-янги ғалабаларга эришишларини тилайдилар.

Озарбайжон халқи, — дейди ўртоқ Гейдаров, — ўзбек халқи блан азалдан дўстдир. Бизларни денгиз, саҳро, тоғлар ажратиб туради, аммо бизларни абадий мустаҳкам дўстлик бирлаштиради. Ленин—Сталин партиясининг улуғ ва енгилмас байроғи бизга мададкордир. Биз шу байроқ остида қўлга-қўл ушлашиб комил ишонч блан ўз мақсадимиз сари — коммунизм сари олға бормоқдамиз. **(Гулдурос қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради).**

Литва делегациясининг раҳбари, Литва Республикаси Олий Совети Президиуми Раисининг Ўринбосари ўртоқ Н. М. Юнчас-Кучинскас Литва халқидан салом топширади.

Молдавия ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари ўртоқ В. Д. Герасименко сессия қатнашчиларига Молдавия халқининг қизғин саломини топширади.

— Молдавияни, — деди ўртоқ Герасименко, — гитлерчи фашистлардан озод қилган Совет Армиясининг шонли қисмларида ўзбек жангчилари ҳам бор эди. Улар урушда қонларини тўкиб, халқларимиз ўртасидаги дўстликни абадий мустаҳкамладилар. Молдавия халқи буни ҳеч қачон унутмайди.

Молдавия халқи республикамизга бераётган катта ёрдамлари учун Ўзбекистон меҳнаткашларига ташаккур билдиради. Тошкент, Чирчиқ, Самарқанд, Андижондаги ва республиканинг бошқа шаҳарларидаги заводларда тайёрланаётган маҳсулот, Ўзбекистон колхозчилари етиштираётган пахта Днестр ва Прут қирғоқларигача бориб, республикамизни юксалтиришда бизга ёрдам бермоқда. **(Гулдурос қарсаклар).**

Меҳнаткашлар депутатлари Рига шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ А. Ф. Деглав юбилей сессиясини Латвия меҳнаткашлари номидан табриклайди.

— Совет ҳокимияти йилларида, — дейди ўртоқ Деглав, — ўзбек халқининг ҳаётида бўлиб ўтган буюк ўзгаришлар латиш халқини ҳам қувонтирмоқда. Республиканинг 25 йиллиги байрами мунособати блан латишлар Ўзбекистон меҳнаткашларига самимий табрик изҳор қилиш блан бахтиёрдирлар. Латвия меҳнаткашлари коммунизм жамияти қурилишида қардош ўзбекларнинг бундан кейин ҳам янги муваффақиятларга эришишларини тилайдилар. **(Давомли қарсаклар).**

Шундан кейин Қирғизистон ССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ И. Р. Раззоқов нутқ сўзлади. Ўзбек халқининг меҳнат соҳасидаги зафарлари, — дейди ўртоқ Раззоқов, — Қирғизистон ишчилари, колхозчилари ва интеллигентларини илҳомлантирмоқда. Улуғ сталинча дўстлик қирғиз ва ўзбек халқларини бир-бири блан маҳкам боғлайди ва бу дўстликни буза оладиган ҳечқандай куч йўқ. **(Гулдурос қарсаклар).**

Тожикистон делегациясининг бошлиғи, Тожикистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Д. Р. Расулов Совет ҳокимияти йилларида ўзбек халқининг ижодий қобилиятлари ғоят кучайиб кетганлиги тўғрисида, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантиришда, халқларнинг маданиятини юксалтиришда Ўзбекистон меҳнаткашлари эришган ажойиб муваффақиятлар ҳақида сўзлади. Ўртоқ Расулов Совет Иттифоқининг пахта мустақиллигини та'минлашда Ўзбекистоннинг роли ғоят катта эканлигини та'кидлади ва пахтачиликни ривожлантириш сталинча программасини амалга оширишда республика колхозчиларининг янгидан-янги муваффақиятларга эришишларини тилади.

— Тожикистон пахтакорлари блан Ўзбекистон пахтакорлари ўртасида кучайиб кетган социалистик мусобақа, — деди ўртоқ Расулов, — пахта ҳосилини доим ошириб, юқори ҳосил усталари сафини кенгайтиришимизга ёрдам беради. **(Гулдурос қарсаклар).**

Депутатлар ва меҳмонлар Арманистон делегациясининг раҳбари, Арманистон сув хўжалиги министри ўртоқ Г. А. Агаханяннинг нутқини иштиёқ блан тингладилар. Ўртоқ Агаханян Ўзбекистон меҳнаткашларини шонли юбилей блан табриклаб, арман халқи номидан Ўзбекистон саноати, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданият ходимларининг янгидан-янги ажойиб муваффақиятларни қўлга киритишларини тилади.

Туркманистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ С. Бобоев Ўзбекистон меҳнаткашларини туркман халқи номидан табриклаб, бундай деди:

— Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллиги байрами совет халқларининг ҳаётидаги ажойиб кунларга — ССР Иттифоқи Олий Совети сайловларига тайёргарлик [illegible]илаётган бир пайтга тўғри келди. У[illegible] Ватанимиздаги барча меҳнаткашлар каби Ўзбекистон колхозчилари, ишчилари, фан ва сан'ат ходимлари ҳам сайловларда коммунистлар блан партиясизларнинг мустаҳкам сталинча блокини намойиш қилиб кўрсатадилар, сайловларни социалистик Ватанимизнинг шарафига янги ғалабалар блан кутиб оладилар. Бунга шак шубҳа йўқ. **(Гулдурос қарсаклар).**

Эстония ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ А. Я. Анзберг Эстония меҳнаткашлари номидан табриклаш учун сўз олади.

— Эстония халқи, — дейди ўртоқ Анзберг, — Ўзбекистон меҳнаткашларини республиканинг 25 йиллиги блан табриклайди ва коммунизм қурилишида уларнинг янги муваффақиятларга эришишларини тилайди. **(Гулдурос қарсаклар).**

Карель-фин делегациясининг раҳбари, Карель-фин ССР маҳаллий саноат министри ўртоқ А. И. Ларионов республиканинг юбилей кунида Ўзбекистон меҳнаткашларини табриклади ва уларнинг янги муваффақиятларини қўлга киритишларини тилади.

Татаристон АССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари ўртоқ М. И. Юсупова минбарга чиқади. Ўртоқ Юсупова Ўзбекистон меҳнаткашларига Совет Татаристонининг меҳнаткашларининг саломини топшириб, гулдурос қарсаклар остида Совет Иттифоқи халқларининг мустаҳкам сталинча дўстлиги шарафига табрик хитобларини айтади.

Шундан кейин Бошқирдистон АССР маориф министри ўртоқ Ф. Р. Алибоев нутқ сўзлади. У Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг меҳнаткашларига бошқирд халқининг самимий саломини топширди.

ВКП(б) Доғистон область комитетининг секретари ўртоқ М. Н. Межидов Доғистон халқи номидан ўзбек халқига қизғин салом топширди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети юбилей сессиясининг қатнашчилари ғоят баланд ватанпарварлик руҳи блан халқларнинг гениал йўлбошчиси Иосиф Виссарионович Сталинга табрик телеграммаси қабул қилдилар.

Табрикнинг оташин сўзлари ўзбек халқининг большевиклар партияси раҳбарлиги остида, улуғ Сталиннинг доно етакчилиги остида янги ғалабалар сари олға бориш, коммунизм жамиятини қуриш ҳақида ўзининг энг яхши дўсти, йўлбошчиси ва устозига тантанали қасамидек жаранглайди.

Тантанали қарсаклар бирнеча минут давом этади. Депутатлар ва меҳмонлар ўринларидан туриб улуғ Сталинни табриклайдилар. Совет кишилари улуғ Сталин номини дилга жо қилиб курашмоқдалар ва ғалаба қозонмоқдалар. Улуғ Сталиннинг номи бутун илғор ва тараққийпарвар инсоният ғалабасининг символидир. Ўзбек ва рус тилларида доно йўлбошчимиз, коммунизмнинг гениал ме'мори Иосиф Виссарионович Сталин шарафига табрик хитоблари, узоқ йиллар сиҳат-саломатлик тилаб айтилган гаплар жаранглайди.

Раислик қилувчи — Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси ўртоқ Мавлонов Ўзбекистон Олий Советининг республика 25 йиллигига бағишланган юбилей сессиясини ёпиқ деб э'лон қилади.

Ўзбекистон ССР гимнининг тантанали улуғвор садоси янграйди.

☆

Сессия қатнашчилари учун катта концерт берилди. Концертда Тошкентдаги энг яхши артистлар қатнашдилар. (ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўзбекистон ССР саноат, қишлоқ хўжалиги, фан, маданият ва сан'ат ходимларини орден ва медальлар блан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ташкил этилганига йигирма бешйил тўлиши мунособати блан ҳамда саноат, қишлоқ хўжалиги, фан, маданият ва сан'атни ривожлантириш соҳасида эришилган муваффақиятлар учун мукофотлансин:

ЛЕНИН ОРДЕНИ БЛАН

1. **Абдалов Ҳасанбой** — Хоразм область Урганч районидаги Сталин номли колхознинг раиси.
2. **Абдуллаев Айитбой** — Ўзбекистон К(б)П Хоразм область Қўшкўпир район комитетининг биринчи секретари.
3. **Абдуллаев Аҳмад** — Қашқадар'ё область, Қамаши районидаги Сталин номли колхознинг ферма мудири.
4. **Абдуллаев Наибжон** — Намангандаги 3/4-нчи пахта тозалаш заводининг мастери.
5. **Абдураҳмонов Абдужаббор**—Министрлар Советининг Раиси.
6. **Абдураҳимова Гавҳар** — Фарғона область Охунбобоев районидаги Сталин номли колхоз пиллачилик звеносининг бошлиғи.
7. **Абдураҳмонов Жалол** — Фарғона область Қува районидаги 1-нчи МТС трактор бригадасининг бригадири.
8. **Авазматов Қўчқор** — Андижон область Балиқчи МТСининг директори.
9. **Азарбоева Раиса** — Фарғонадаги пиллакашлик фабрикасининг маталчиси.
10. **Азизова Мастура** — Самарқанд МТСи трактор бригадасининг бригадири.
11. **Акрамов Қомил**—Ўзбекистон К(б)П Фарғона область Бувайда райкомининг биринчи секретари.
12. **Алимов Ориф** — Ўзбекистон К(б)П Самарқанд область комитетининг биринчи секретари.
13. **Ортиқов Абдулла** — Тошкент область Янгийўл районидаги Юсупов номли колхознинг раиси.
14. **Ортиқова Фарохат** — Самарқанд область Хатирчи районидаги Киров номли колхознинг раиси.
15. **Остонақулов Тошпўлат** — Ўзбекистон ССР халқ рассоми.
16. **Отабеков Сурен Отабекович** — Ўзбекистон К(б)П Наманган область Тўрақўрғон район комитетининг биринчи секретари.
17. **Атакаев Ёқуббек Мамбетович** — Ўзбекистон К(б)П Тошкент область Пискент район комитетининг биринчи секретари.
18. **Аҳмадалиева Машрабхон** — Андижон область Ворошилов районидаги «Ғайрат» колхозининг раиси.
19. **Аҳмаджонов Ҳаким** — Андижондаги 6-нчи ёғ заводининг директори.
20. **Аҳмедов Мирза Саидович** — Ўзбекистон К(б)П Тошкент область Сирдар'ё район комитетининг биринчи секретари.
21. **Бобожонов Азим** — Самарқанд область меҳнаткашлар депутатлари Жиззах район ижроия комитети сув хўжалиги бўлимининг мироби.
22. **Бобожонова Бозоржон** — Андижон область, Пахтаобод районидаги Димитров номли колхознинг раиси.
23. **Бобоев Устанбой** — Андижон область, Чинобод районидаги «Комсомол» колхозининг раиси.
24. **Бобомуродов Нарзулла** — Бухоро область Ғиждувон районидаги Қаганович номли колхознинг раиси.
25. **Баҳодирова Сатимахон** — Наманган область, Янгиқўрғон районидаги Ворошилов номли колхознинг а'зоси.
26. **Бозоров Рўзи** — Бухоро Қоракўлчилик заводининг цех бошлиғи.
27. **Бозоров Муҳаммад** — «Ўзбекуголь» трестига қарашли 9-нчи шахтанинг конларни мустаҳкамловчиси.

(ДАВОМИ БОР).

СССР ЭЛЕКТР СТАНЦИЯЛАР МИНИСТРЛИГИГА ҚАРАШЛИ ФАРҲОД ГИДРОЭЛЕКТРОСТАНЦИЯСИ ҚУРИЛИШИ ХОДИМЛАРИ ОРДЕН ВА МЕДАЛЬЛАР БЛАН МУКОФОТЛАНДИ

Фарҳод гидроэлектростанциясини қуриш ва уни ишга тушириш юзасидан ҳукумат топшириғини муваффақиятли бажарганликлари учун СССР Олий Совети Президиумининг 1950 йил 16 январьдаги фармони блан қурилишнинг бир группа ходимлари мукофотландилар.

Ленин ордени блан қуйидагилар мукофотландилар: пармаловчи Ғулом **Орзиқулов**; тош теручи Қўзибой **Охунов**; бетончилар бригадасининг бошлиғи Ҳафиз **Ваҳобов**, экскаватор машинисти **И. А. Грибов**, бетончи Мамақиз **Жўраева**, қурилиш бош инженери **А. А. Жимский**; ер қазувчилар бригадасининг бошлиғи Наврўз **Камолов**, дурадгорлар бригадасининг бошлиғи **А. М. Миколотов**, қурилиш лойиҳасининг бош инженери **В. В. Пославский**; экскаватор машинисти Насриддин **Собиров**, сепоячи Мирҳожи **Содиқов**, қурилишнинг собиқ бошлиғи **А. А. Саркисов**; капор-станция узелининг бошлиғи **М. М. Соболев**; об'ект қурилишининг собиқ бошлиғи **А. Ю. Юсупов** ва моторист Роҳиа **Ях'ёева**.

Меҳнат Қизил Байроқ ордени блан 50 киши; **«Ҳурмат Белгиси»** ордени блан 158 киши, **«Шавкатли меҳнати учун»** медали блан 148 киши, **«Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун»** медали блан 120 киши мукофотланди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЮБИЛЕЙ СЕССИЯСИ

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг йигирма беш йиллиги

Узбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. АБДУРАҲМОНОВ доклади

Уртоқлар!

Узбек халқи Узбекистон Совет Социалистик Республикасининг шонли 25 йиллигини ғоят зўр қувонч ва шоди-хуррамлик блан байрам қилмоқда.

Ўзбек халқи мана шу йиллар ичида социализм қуриш соҳасида босиб ўтилган йўлига якун ясар экан, чорак аср мобайнида ўз ҳаётида юз берган улуғ ва тарихда мисли кўрилмаган катта ўзгаришлар блан, саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданият соҳаларида эришилган зўр муваффақиятлар блан ҳақли равишда фахрланади.

Бу муваффақиятларга халқларнинг мустаҳкам сталинча дўстлигига асосланган доно ленинча-сталинча миллий сиёсат туфайли, улуғ рус халқининг ва Совет Иттифоқидаги бошқа халқларнинг доимий ёрдами туфайли, жонажон ва севикли ўртоқ Сталиннинг доҳиёна раҳбарлиги ва оталарча ғамхўрлиги туфайлигина муяссар бўлдик. (Гулдурос қарсаклар).

Узбек халқи Ўрта Осиё халқлари орасида ўзининг узоқ асрлик тарихи давомида кишилик маданиятини тараққий эттиришда кўп шонли ишлар қилган қадимий халқдир.

Ал-хоразмий, Абу-Али Ибн Сино, Ал-Беруний, Улуғбек, Алишер Навоий ва бошқа улуғ олим ва шоирларнинг номлари ма'лум ва машҳурдир. Аммо феодализм тузуми, тескаричи жоҳиллар ўзбек халқининг ўз исте'дод ва қобилиятларини қулоч отдириш учун имконият бермадилар.

Ўзбек ерлари сун'ий равишда айрим хонликларга ва амирликларга бўлиб юборилган эди.

Фақат Улуғ Октябрь социалистик революциясигина Ўрта Осиё халқларини феодализм-мустамлакачилик зулмидан озод қилди, уларни Совет давлатининг бошқа халқлари блан мустаҳкам қардошлик иттифоқига бирлаштирди, хўжалик ва маданиятни гуллатиш учун йўл очиб берди.

Ўрта Осиёда совет ҳокимияти ўрнатиш учун ишчилар ва деҳқонлар пролетар революциясининг ички ва ташқи душманларига қарши шиддатли синфий кураш олиб бордилар, чунки пролетар революциясининг душманлари феодал-буржуа тузумини тиклашга, Ўрта Осиёни Совет Россиясидан ажратиб олишга, уни империалист йиртқичларнинг мустамлакасига айлантиришга уринган эдилар.

Большевиклар партиясининг энг отоқли арбоблари, Фрунзе, Куйбишев ва Лазарь Моисеевич Каганович ўртоқлар (қарсаклар) Ўрта Осиёда пролетариат диктатурасини мустаҳкамлашда беҳад катта роль ўйнадилар. Большевиклар партияси, В. И. Ленин ва И. В. Сталин юборган бу ўртоқлар Туркистон партия ташкилотини жипслаштирдилар, контрреволюцион босмачиларни, оқгвардиячиларни ва инглиз интервентларини тор-мор келтиришда, Ўрта Осиё халқлари ўртасидаги дўстликни ва уларнинг рус халқи блан бўлган қардошлик иттифоқини мустаҳкамлашда ўзбек халқига ва Туркистондаги барча халқларга бевосита ёрдам кўрсатдилар.

1924 йилнинг охирида, ўртоқ Сталиннинг ташаббуси блан ва унинг раҳбарлиги остида Ўрта Осиёда миллий совет республикалари, шу жумладан Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси тузилди.

1924 йилнинг ноябрида Ўзбекистон ССР нинг Революцион Комитети ташкил қилинди. У Та'сис этувчи Советлар с'езди чақирилганига қадар Совет Ўзбекистонида муваққат ҳокимият органи вазифасини бажарди.

1925 йил 6 февральда Ўзбекистон большевикларининг биринчи с'езди бўлди ва унда ВКП(б)нинг отрядларидан бири бўлган Ўзбекистон Коммунист (большевик)лар партияси расмий равишда ташкил топди.

13 февральда Ўзбекистон Советларининг биринчи с'езди бўлди. С'езд Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Советларининг Марказий Ижроия Комитети ва Халқ Комиссарлари Советини сайлади.

1925 йил май ойида Ўзбекистон ССР ихтиёрий равишда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи составига кирди. Бу — ана шундан кейинги даврда Ўзбекистонда социализм қуриш соҳасида эришилган барча ғалабалар учун ҳал этувчи омил бўлди.

Ўртоқ Сталин Михаил Иванович Калининни 1925 йилнинг бошларида Ўрта Осиёга юборган эди. Рус халқининг содиқ фарзанди, большевиклар партияси ва совет давлатининг энг кўзга кўринган арбобларидан бири, СССР Марказий Ижроия Комитетининг Раиси Михаил Иванович Калинин миллий республика барпо этишда ўзбек халқига катта ёрдам берди. Михаил Иванович Ўзбекистон Коммунист (большевик)лар партиясининг биринчи с'ездига ва Ўзбекистон ССР Советларининг биринчи с'ездига қатнашиб, бу с'ездларнинг ишига раҳбарлик қилди.

Ўзбекистон Совет Социалистик республикаси Бухоро ва Хоразм Совет Республикаларини ва Туркистон Автоном Совет Республикасининг бир қисмини бирлаштириш асосида ташкил топди.

Ўртоқ Сталин Ўзбекистон Коммунист (большевик)лар партиясининг биринчи с'ездига юборган табригида:

«Ўзбек ерларининг бир республика қилиб бирлаштирилиши бутун Шарқ учун жуда муҳим воқиадир» — деб ёзган эди.

Ўзбек халқи ўзининг кўп асрлик тарихида биринчи марта социалистик миллат бўлиб уюшди ва ўз миллий давлатига эга бўлди.

Ўзбек халқининг мустақил давлатга уюшиб яшаш тўғрисида асрлардан буён қилиб келган умид ва орзулари ана шу тарзда рўёбга чиқди.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси тузилганлиги ленинча-сталинча миллий сиёсатнинг ёрқин ифодаси бўлди, улуғ Сталиннинг ғоялари рўёбга чиқди.

Шундан буён 25 йил ўтди. Қисқа тарихий муддат—чорак аср ичида тараққиёт сари, феодал-патриархаль муносабатларидан социализм сари тарихда мисли кўрилмаган катта сакраш юз берди.

Ўртоқ Сталин Ўзбекистоннинг ишлабчиқариш кучларини ривожлантириш ва ўзбек халқини социализмга олиб бориш йўлларини донолик блан белгилаб берди.

Ўртоқ Сталин 1925 йилнинг май ойида Шарқ меҳнаткашлари Коммунистлар Университети студентларининг йиғилишида сўзлаган нутқида Шарқдаги совет республикаларида хўжалик, давлат ва маданий қурилиш соҳаларидаги энг муҳим вазифаларни кўрсатиб берди:

Биринчидан, **«Деҳқонларни ишчилар синфи теварагига жипслаштириш учун негиз сифатида Шарқдаги совет республикаларида саноат ўчоқлари барпо этиш»** вазифасини қўйди.

Ленин—Сталин партиясининг раҳбарлиги остида, улуғ рус халқининг ёрдами блан ўзбек халқи бу ғоят муҳим вазифани муваффақият блан амалга оширди.

Янги, кучли, ҳартомонлама ривожланган социалистик индустрия — машинасозлик, металлургия, кончилик, химия, энергетика, тўқимачилик ва бошқа саноат тармоқлари вужудга келтирилди.

Техниканинг сўнгги муваффақиятлари асосида юзларча саноат корхоналари, шахталар, ма'дан ва нефть конлари, катта-катта электр станциялар қурилди. Булар орасида Сталин номли электрохимия комбинати, металлургия заводи, қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводлари, Фарҳод гидроэлектростанцияси, Тошкент ва Фарғона тўқимачилик комбинатлари, Марғилон шойи комбинати ва шу сингари кўп гигант корхоналар бор.

Урушдан олдинги сталинча уч бешйилликлар даврида 515 та янги саноат корхонаси қурилди, уруш йиллари ва урушдан кейинги йилларда эса яна юзларча завод ишга туширилди.

Натижада саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми шу давр ичида 28 баравар ортди. Ишлабчиқариш воситалари 1948 йилда умумий саноат маҳсулотининг 42 проценти миқдорида ишлаб чиқарилди.

Республикада кўп минглаб аҳолиси бўлган янги саноат марказлари, чунончи—химия ва машинасозлик шаҳри бўлган Чирчиқ, металлургия ва энергетика маркази бўлган Бекобод, республика кўмир саноатининг маркази Оҳангарон, бинокорлик материаллари ишлаб бераётган Қувасой, енгил ва озиқ-овқат саноати ривожланган Янгийўл шаҳарлари ва бошқалар бун'ёдга келди.

Республика корхоналарида ишланаётган маҳсулотлар совет ҳокимияти йиллари ичида саноат соҳасида юз берган бениҳоя катта ўзгаришларни кўрсатиб туради. Революциядан илгари Ўзбекистон экономикаси биртомонлама, я'ни аграр-мустамлакачилик тусида эди. Ўлканинг саноати ярим ҳунармандчилик ҳолидаги камгина корхоналардан иборат бўлиб, буларнинг аксарияти қишлоқ хўжалик хомаш'ёсини бошланғич тарзда ишлаш блангина чекланар эди.

Ҳозирги вақтда республика корхоналари пўлат ва прокат, станок ва двигательлар, кўтарма кранлар ва экскаваторлар, мураккаб тўқимачилик машиналари, ватерлар, банкаброшлар, саноат машина-ускуналари, ҳархил қишлоқ хўжалик машиналари, шу жумладан пахта териш машиналари, минерал ўғитлар, бинокорлик материаллари, ип ва шойи газламалар ҳамда ҳозирги замон саноат маҳсулотининг кўп хилларини ишлаб чиқармоқдалар.

Социалистик индустрлашнинг сталинча планларини амалга ошириш давомида саноат корхоналари ишлабчиқариш процессларини машиналаштириш ва автоматлаштириш, электрлаштириш ва химиялаштириш асосида илғор техника блан та'минланди.

Мана шуларнинг ҳаммаси Ўзбекистоннинг техника жиҳатидан шубҳасиз юксак даражада ривожланганлигини кўрсатиб туради.

Ўзбекистонда ишчилар синфининг миллий кадрлари етиштирилди, булар социалистик жамиятимизнинг энг актив ва илғор қисмидир. Шу блан бирга маҳаллий миллатлардан саноат-техника интеллигенцияси ҳам етишди.

Сўнгра ўртоқ Сталин: **«Қишлоқ хўжалигини ва даставвал суғориш ишларини ривожлантириш»** ва **«кенг оммани кооперативлаштириш ишини тараққий қилдириш»** вазифаларини қўйди.

Республика қишлоқ хўжалигини, шу жумладан пахтачиликни ривожлантириш йирик коллектив хўжаликка ўтиш туфайлигина, кенг миқ'ёсда механизациялаштириш, минерал ўғитлар ишлатиш ва илғор агробиология илмининг ютуқларидан фойдаланиш асосидагина мумкин бўлур эди.

Ўзбекистон ССР тузилган биринчи йиллардаёқ ер-сув ислоҳоти ўтказилиши натижасида меҳнаткаш деҳқонлар ер ва сувга эга бўлдилар, бу ер-сув ислоҳоти бой ва помешчикларнинг ерга эгалигини тугатди, деҳқонларни совет ҳокимияти, большевиклар партияси теварагига яна ҳам кўпроқ жипслаштирди. Қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш учун зарур заминлар тайёрлади.

Коллектив меҳнат колхозчи деҳқонларнинг ҳамма қобилият ва исте'додларини намоён қилишларига, колхоз меҳнатини ижодий меҳнатга айлантиришларига ёрдам берди.

Коллективлаштириш қишлоқ хўжалигини тез машиналаштириш имкониятини берди. Индустрлаштириш асосида большевиклар партияси, Совет ҳукумати қишлоқ хўжалигини ҳозирги замонга хос биринчи даражали техника блан кўплаб та'минладилар. Республикада жуда кўп машина-трактор станциялари ташкил қилинди. Қишлоқ хўжалигида 24 мингдан ортиқ трактор, бир ярим минг комбайн, 280 мингта ҳархил тиркалувчи қуроллар ва деҳқончилик машиналари ишлатилмоқда. Ер ҳайдаш, чигит экиш ва ғўзани парвариш қилиш соҳасидаги асосий ишлар машиналаштирилди. Ўртоқ Сталиннинг топшириғи блан инженер ва конструкторларимиз совет пахта териш машиналарини ихтиро қилдилар. Бу машиналар 1949 йилда Ўзбекистон ва бошқа республикаларнинг колхоз ҳамда совхозларида пахта терими вақтида синовдан ўтди. Бу — энг кўп меҳнат талаб қиладиган пахта териш ишини машиналаштириш имкониятини беради.

Партия ва ҳукумат қишлоқ хўжалигини машина блан та'минлаш блан бирқаторда бу техникани эгаллаган кадрлар етиштириш тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилдилар. Республика қишлоқ хўжалигида бирнеча ўн минг тракторчи, бригада механиклари, комбайнчи ва уларнинг ёрдамчилари, минглаб агрономлар, ирригаторлар, зоотехниклар, ветеринария врачлари ва қишлоқ хўжалигининг бошқа мутахассислари ишлаб турибтилар, буларнинг ҳаммаси олий ва ўрта ма'лумотга эгадир.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг ҳал қилувчи шартларидан бири суғоришдир. Сталинча бешйилликлар даврида ирригация соҳасида бажарилган катта ишлар республикада экин майдонини анчагина миқдорга ошириш ва республиканинг кўпчилик районларида сув танқислигини тугатиш имкониятини берди.

Партия ташкилотининг раҳбарлиги остида республика колхозчилари халқ қурилишлари усули блан кўп каналлар ва ирригация иншоотлари қурдилар. Улуғ Сталиннинг номига қўйилган Катта Фарғона канали қурилгандан кейин, мислсиз қисқа муддатлар ичида, бошқа бирқанча ирригация каналлари қурилди.

Ўзбекистонда ирригация соҳасида бажарилган ишларнинг ҳажмини тасаввур қилмоқ учун 275 милилон кубометр ер қазилганлигини кўрсатиб ўтишнинг ўзи кифоя қилади.

Мана шуларнинг ҳаммаси ўзбек халқининг пахтачиликни ривожлантиришига имконият берди.

Ўзбекистон пахтакорлари пахтадан мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар. Ўзбекистонда ҳар гектар ердан олинган ҳосил Ҳиндистон ва Америка Қўшма Штатларида етиштирилган пахта ҳосилидан бирнеча марта кўпдир.

Ўтган йили Ўзбекистон колхозлари ва совхозлари давлатга 1948 йилдагидан ва энг юқори ҳосилли 1941 йилдагидан ҳам кўп пахта топширдилар. Броқ пахта тайёрлаш давлат плани бажарилмай қолди.

Ўзбекистон — Совет Иттифоқининг энг катта пахта конидир. У СССРда етиштирилаётган ҳамма пахтанинг қарийб учдан икки қисмини беради.

Ўзбек халқи пахтачиликни ҳартомонлама ривожлантиришни ўзининг энг буюк ватанпарварлик бурчи деб билади. Ўртоқ Сталин пахтанинг роли ва аҳамиятини назарда тутиб, уни металл, ёқилғи ва ғалла блан бирқаторга қўйди. Бу — коммунизм қуриш соҳасидаги умумий ишга қўшаётган ҳиссаси учун ўзбек халқини қонуний суратда фахрлантиради.

Совет ҳукумати, ВКП(б) Марказий Комитети ва шахсан ўртоқ Сталиннинг доимий ёрдами ва э'тибори туфайли пахтачиликни ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришдик. (Гулдурос қарсаклар).

Пахтачиликни ривожлантиришнинг сталинча программаси яқин йиллар ичида пахта етиштиришни икки баравар кўпайтириш зарурлигини назарда тутади. Пахтадан мўл ҳосил олиш ва колхозларнинг хўжалигини мустаҳкамлаш учун курашда колхозларни моддий томондан кўпроқ рағбатлантириш юзасидан бирқанча катта масалалар ҳал этилди.

Пахтачиликни ривожлантириш учун зарур бўлган моддий-техника ресурслари ҳам яратиб берилмоқда.

Шу кунларда Ўзбекистон пахтакорларининг олтинчи қурултойи бўлиб ўтди. Қурултой 1949 йилги ишларнинг якунларини ва 1950 йилда ўтказилиши лозим бўлган тадбирларни муҳокама қилди. Қурултой вакиллари 1950 йилда мамлакатга ўтган йилдагига қараганда 500 минг тонна кўп пахта бериш тўғрисида республика пахтакорлари номидан якдиллик блан ўз зиммаларига мажбурият олдилар.

Олтинчи қурултой қатнашчилари оталарча ғамхўрлик қилаётган ва ёрдам бераётган улуғ доҳийга, ўзбек халқининг энг яхши дўсти ўртоқ Сталинга чуқур миннатдорчилик ва самимий муҳаббатларини изҳор қилдилар.

Пахтачилик блан бирқаторда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари, чунончи қоракўлчилик, пиллачилик, шоликорлик, боғдорлик ва узумчилик тармоқлари ҳам ривожланмоқда.

Қишлоқ хўжалигининг тараққий этганлиги, пахтачиликнинг тез ривожланаётганлиги колхозчилар оммасининг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини кўтаришга ёрдам берди. Ўтган йили колхозлар топширган пахталари учун жуда катта даромад олдилар, шу жумладан, мўл ҳосил етиштирганликлари учун устама мукофот тарзидагина 950 миллион сўм даромад олдилар. Колхозлар ўз хўжалигини янада ривожлантиришга, қишлоқларни обод қилишга ва маданиятни юксалтиришга кўп маблағ сарфламоқдалар.

Ўртоқ Сталин томонидан қўйилган учинчи вазифа: **«Советларни оммага яқинлаштириш, уларнинг составини миллийлаштириш ва шу тариқа меҳнаткашлар оммасига яқин ва у тушунадиган миллий-совет давлати ўрнатиш»** эди.

1918 йилда Туркистон Автоном Совет Республикаси тузилганлиги ўзбек халқининг ва Ўрта Осиёдаги бошқа халқларнинг миллий совет давлатини ўрнатиш соҳасидаги биринчи қадами эди. 1924 йилги миллий чегаралаш ва миллий совет республикалари тузилганлиги миллий совет давлатини ривожлантириш йўлида қўйилган яна бир катта қадам бўлди.

Ўзбекистоннинг ишчилари, колхозчилари ва совет зиёлилари республиканинг сиёсий ҳаётига ва давлатни идора этишга актив қатнашмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари ва СССР Олий Советига Ўзбекистондан сайланган депутатларнинг кўпчилиги маҳаллий миллатларнинг вакилларидир.

Сталин Конституциясининг амалга оширилиши натижасида Советлар оммага яна ҳам кўпроқ яқинлашди ва миллий совет давлатлари ҳамда мамлакатимиз халқлари ўртасидаги дўстлик янада мустаҳкамланди.

Ўзбек халқининг тарихида биринчи марта ҳокимият органлари унга меҳрибон ва яқин бўлди, чунки буларда ишчиларнинг, колхозчиларнинг, зиёлиларнинг вакиллари — социалистик ўзбек миллатининг илғор қисми бор.

Ўртоқлар! Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллик байрами ССР Иттифоқи Олий Советига бўлажак сайловларга тайёргарлик кўрилаётган бир пайтда ўтказилмоқда. Сайловга тайёргарлик кўрилабошлаган дастлабки кунлардаёқ республика меҳнаткашларининг сиёсий фаолияти ниҳоят даражада кўтарилди. ССР Иттифоқи Олий Совети сайловлари шарафига республиканинг корхоналари ва колхозларида социалистик мусобақа жуда кучайиб кетди.

Сайловга тайёргарлик ва сайловни ўтказиш ўзбек халқининг ма'навий-сиёсий бирлигини яна бир марта ёрқин намойиш қилиб кўрсатади. Ўзбек халқи аввалги сайловлардаги каби коммунистлар блан партиясизлар сталинча блокининг номзодлари учун якдиллик блан овоз бериб, ўзининг жипслашганлигини, Совет Ҳукуматига, большевиклар партиясига, коммунизм ғалабаларининг улуғ илҳомчиси ва ташкилотчиси ўртоқ Сталинга бўлган муҳаббат ва садоқатини яна бир марта исбот этади. (Гулдурос қарсаклар).

Ўртоқ Сталин **«Миллий маданиятни ривожлантириш, маҳаллий кишилардан совет-партия ва касаба союз-хўжалик кадрлари тайёрлаш учун она тилида ўқитиладиган, умумий ма'лумот ҳамда касаба-техника билимини берадиган курслар ва мактабларни кўпайтириш»** вазифасини ҳам қўйган эди.

Совет ҳокимиятининг биринчи кунлариданоқ партия ва ҳукумат саводсизликни битиришга жуда катта э'тибор бердилар, чунки революциядан илгари саводсизлар 98 процентни ташкил қилган Ўзбекистонда кенг халқ оммасига маданий-сиёсий тарбия бериш мумкин эмас эди.

Ҳозир республикада 5 мингга яқин мактаб бўлиб, буларда 1 миллион 230 минг ўқувчи та'лим олмоқда. Умумий бошланғич та'лим амалга оширилди, яқин вақтларда қишлоқларда умумий еттийиллик та'лим, шаҳарларда эса ўрта—ўнйиллик та'лим амалга оширилади.

25 йил мобайнида Ўзбекистонда нашр этилган китобларнинг умумий тиражи 200 миллион нусхага етади.

Ўзбек халқи марксизм-ленинизм классикларининг улуғ асарларини ўз тилида ўқиш имкониятига эга бўлди. Ленин ва Сталиннинг барча асосий асарлари ўзбек тилида нашр этилди.

Республикада 104 та газета ва 7 журнал чиқарилмоқда. Буларнинг бир йиллик тиражи 100 миллион нусхадан ортиқдир.

Революциядан илгари Ўзбекистон территориясида олий ўқув юртлари йўқ эди. Совет ҳокимияти йиллари ичида республикада 36 та олий ўқув юрти, шу жумладан икки университет очилди, шунингдек 92 та техникум бор. Бу олий мактаб ва техникумларда 69 минг киши ўқимоқда

Ўртоқ Сталиннинг ташаббуси блан Ўзбекистон Фанлар академияси тузилганлиги республиканинг маданий ҳаётида катта воқиа бўлди. Фанлар академиясида 25 та институт, илмий лаборатория ва илмий станциялар бўлиб, буларда 600 та илмий ходим ишламоқда. Булардан ташқари республикада 100 га яқин бошқа илмий-текшириш институтлари ва лабораториялар бор.

Совет ҳокимияти йиллари ичида ўзбек халқи ўз орасидан жуда кўп олимлар, ёзувчилар, сан'ат арбоблари, инженерлар, врачлар, ўқитувчилар, агрономлар етиштириб чиқарди. Бу совет зиёлилари ишчилар ва колхозчилар блан биргаликда, большевиклар партиясининг раҳбарлиги остида ўзларининг бутун куч ва билимларини социалистик қурилишга, совет маданиятини гуллатиш ишига сарфламоқдалар.

Ўзбекистонда чинакам маданий революция қилинди. Бу революция кишиларнинг ма'навий қиёфасини бутунлай ўзгартиб юборди.

Эркин ижодий меҳнат — ёзувчиларимиз, шоирларимиз ва композиторларимизнинг ижоди учун илҳомбахш битмас-туганмас манба'дир.

Ўзбек халқи ўзининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятини ривожлантириб, совет халқларининг социалистик маданиятига қўшилди.

Рус адабиётининг классиклари Пушкин ва Гоголь, Толстой ва Чехов, Горькийнинг асарлари, Грузия куйчиси Шота Руставели, украин шоири Тарас Шевченко, Озарбайжон классик шоири Низомий, қозоқ ёзувчиси Обойнинг ижодлари ўзбек халқига ўзбек адабиётининг отаси Алишер Навоийнинг достон ва ше'рлари каби яқин ва тушунарлидир.

Совет ҳокимияти, большевиклар партияси ўзбек халқига миллий опера ва драма сан'ати яратишда ёрдам бердилар. Бу сан'ат революциядан илгари тамомила йўқ эди.

Республикада кўплаб ташкил этилган маданий-оқартув муассасалари — 29 театр, 3 мингдан ортиқ клуб, маданият саройлари, музей ва кутубхоналар маданиятни тарғиб қилувчи марказлардир.

Ўзбекистонда кинематография саноати вужудга келтирилди, у бадиий ва ҳужжатли кино-фильмлар чиқармоқда. Республикада 800 га яқин кино-театр бор.

Соғлиқни сақлаш соҳасида ҳам катта муваффақиятларга эришдик. Октябрь революциясидан илгари қадимги Ўзбекистон территориясида 128 тагина врач бор эди, улар ҳозир минглаб ҳисобланади. Кўп тарқалган касалликлар битирилди. Республикамизнинг ҳамма ерида аҳолига бепул тиббий ёрдам берилмоқда. Улар учун неча ўнлаб санатория ва дам олиш уйлари ташкил қилинган.

Ўзбек хотин-қизларининг озод қилинганлиги — совет тузумининг энг катта ютуғидир. Ўзбек хотин-қизлари социализм қуришда, республиканинг хўжалик ва партиявий-сиёсий ишларида актив қатнашмоқдалар. Чунончи 13 мингдан ортиқ хотин-қиз маҳаллий советларга депутат қилиб сайланган, хотин-қизлардан 106 киши Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати ва 14 хотин-қиз ССР Иттифоқи Олий Советининг депутатидир. Ўзбек хотин-қизларидан 17 мингга яқин киши педагог, врач, клуб мудири, кутубхоначи ва шу сингари вазифаларда ишламоқда.

Ленин — Сталин партиясининг ғоялари илҳом бағишламаганида эди, улуғ рус халқининг олимлари, ёзувчилари, рассомлари, композиторлари доимий равишда дўстона ёрдам бермаган ва та'сир кўрсатмаганида эди, ўзбек халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти, фани ва сан'ати тараққий этолмаган бўлур эди.

Ўзбек халқи улуғ рус халқининг доимий бериб келаётган қардошлик ёрдами учун ундан ғоят миннатдор. (Гулдурос қарсаклар).

Ўзбекистоннинг иқтисодий ва маданий тараққиёти ўзбек халқининг турмуш шароитини тубдан ўзгартиб юборди. Ишсизликнинг бутунлай тугатилганлиги, ишчилар ва хизматчиларнинг реал иш ҳақи тўхтовсиз ошиб бораётганлиги, колхозчиларнинг даромадлари анча кўпайиб бораётганлиги, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, социал страхование учун, кўп болали оналарга ёрдам учун ва меҳнаткашларнинг бошқа маданий-маиший эҳтиёжлари учун кўп маблағ берилаётганлиги буни очиқ ва равшан кўрсатиб туради.

Республика шаҳарлари обод бўлмоқда, кўп қаватли уйлар, водопроводлар, канализация қурилмоқда, асфальтланган кенг кўчалар ва бульварлар пайдо бўлмоқда, янгидан-янги сайргоҳлар ташкил қилинмоқда.

Улуғ Ватан уруши йиллари ўзбек халқи учун жиддий синов йиллари бўлди. Уруш бошланган кунларданоқ, партия ва ҳукуматимизнинг чақириғи блан ўзбек халқи мамлакатимиздаги барча халқлар блан биргаликда социалистик Ватанни ҳимоя қилишга отланди, Украина ва Белоруссия ерларини, Ленинград ва Сталинградни ўзининг жонажон юрти деб ҳимоя қилди.

Ўзбекистон ССР нинг 20 йиллиги муносабати блан 1944 йилда ВКП(б) Марказий Комитети ва СССР Халқ Комиссарлари Советининг юборган табригида бундай дейилган эди:

«Фашистлар Германиясига қарши Совет Иттифоқи томонидан олиб борилаётган Ватан урушида Ўзбекистон меҳнаткашлари ўз совет Ватанига буюк садоқатини кўрсатдилар».

Улуғ Ватан уруши кунларида ишчилар, инженер-техник ходимлар, колхозчилар мамлакатга кўпроқ маҳсулот етказиб бериш учун Ватанимизнинг умумий манфаатларини кўзлаб, тинмай меҳнат қилдилар.

Урол ва Кузбасс, Москва ва Ленинград, Қозоғистон ва Закавказье сингари Ўзбекистон ҳам Совет Армиясининг аслаҳахоналаридан бирига айланди, фронтни қурол-аслаҳалар, ўқ-дорилар, озиқ-овқат ва ҳарбий анжомлар блан та'минлаб турди.

Ватан уруши Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги сталинча дўстликнинг мустаҳкамлигини, бузилмаслигини ҳамда империалистларнинг бу мустаҳкам давлатни парчалаб бўлиб юбориш тўғрисидаги хаёллари бутунлай хом хаёл эканлигини бугун дун'ёга кўрсатди.

Урушдан кейинги йилларда ўзбек халқи сталинча бешйиллик топшириқларини баланд ватанпарварлик руҳи блан бажармоқда ва қаҳрамонлик блан меҳнат қилишнинг юксак намуналарини кўрсатиб, социалистик Ватан олдидаги муқаддас бурчини шараф блан адо этмоқда.

Саноат маҳсулоти йилдан-йилга кўпайиб бораётир. 1949 йилда республика корхоналари 1948 йилдагига нисбатан 11 процент кўп маҳсулот ишлаб чиқардилар.

Социалистик қурилиш соҳасида эришилган ва Сталин Конституциясида акс эттирилган ҳамда мустаҳкамланган тарихий ғалабалар натижасида, ўзбек халқи мамлакатимиздаги барча халқлар блан биргаликда, Ленин — Сталин партиясининг раҳбарлиги остида социализм қурилишини тугаллаш ва социализмдан коммунизмга ўтиш даврига кирди.

Ўртоқлар! Революциядан илгари ўзбек халқининг аҳволи Хорижий Шарқ мамлакатларидаги халқларнинг аҳволидан фарқ қилмас эди. Совет ҳокимияти йиллари ичида Ўзбекистон республикаси ва Ўрта Осиёдаги бошқа республикалар социализм йўлидан бориб, жуда катта тараққиётга эришган бўлсалар, Эрон, Афғонистон, Ҳиндистон каби қўшни мамлакатлардаги халқларнинг аҳволида деярлик ҳечқандай ўзгариш юз бермади. Бу мамлакатларда феодал муносабатлар, кишининг киши томонидан эксплоатация қилиниши ҳукм сурмоқда. Миллатнинг асосий бойликлари бир ҳовуч феодал ва капиталистларнинг қўлида бўлиб, бу мамлакатларнинг аҳолилари ярим оч ҳолда аянч ҳаёт кечирмоқдалар.

Бу мамлакатларнинг саноати жуда ҳам паст, қишлоқ хўжалиги деярлик фақат қўл меҳнатига асосланган, машиналари йўқ, ерга минерал ўғит солинмайди. Бу мамлакатларнинг аҳолиси деярлик ёппасига саводсиз.

Мана шу мисоллар Совет Ўзбекистонининг нақадар гуллаб ўсганини, совет ҳокимияти ўзбек халқига жуда кўп нарса берганини яққол кўрсатади. Ўзбек халқининг ҳаёти шу қадар ўзгариб кетдики, буни унинг ўтмиш ҳаёти блан ҳатто таққослаб ҳам бўлмайди.

Ўзбек халқи ўзининг босиб ўтган йўлига қонуний фахрланиш туйғуси блан назар ташлайди ва у энг тўғри йўлдан бораётганлигини — Москва кўрсатиб бераётган йўлдан, Кремль юлдузлари чароғон нур сочиб турган йўлдан бораётганлигини яхши билади. Ўртоқ Сталин бизни мана шу йўлдан инсоният бахтининг чўққиси, коммунизм сари бошлаб бораётир.

Ҳечқандай куч ўзбек халқини мана шу улуғ йўлидан сра тойдира олмайди.

Шарқдаги қул қилинган мамлакатларда яшовчи миллион-миллион илғор кишилар социализмнинг шарқдаги чароғон маш'алига айланган Ўрта Осиё совет республикаларининг эришаётган ажойиб муваффақиятларини муҳаббат ва умидворлик блан кузатиб турмоқдалар.

Ўзбек халқи 25 йиллик тараққиётнинг шонли якунларини тўплар экан, ўз келажагига ишонч блан қарайди. Ўзбек халқи СССР халқлари блан қардошларча ҳамкорликда, Ленин — Сталин партиясининг синалган раҳбарлиги остида янги муваффақият ва ғалабалар учун курашаётир.

Яқин йиллар ичида пахта етиштиришни икки баравар кўпайтириш тўғрисида ўртоқ Сталин томонидан қўйилган вазифани бажариш учун республика халқ хўжалигининг барча тармоқларини яна ҳам кенг миқ'ёсда ҳартарафлама ривожлантириш зарур.

Пахта ерларини кўпайтириш учун ирригация қурилиши соҳасида яна жуда катта программани амалга ошириш, машина-трактор станцияларини кўпайтириш керак бўлади.

Шунингдек биз мавжуд қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводларини ва минерал ўғитлар тайёрловчи заводларни анча кенгайтиришимиз ва бирқанча янги заводлар қуришимиз керак.

Энергетика базасини кенгайтириш, шунингдек кўмир, нефть, қора ва рангли металларни кўп чиқаришимиз зарур.

Маданиятни янада кўтариш, мактабларни ва олий ўқув юртларини, шифохона муассасаларини кўпайтириш, шаҳарларни ва колхоз қишлоқларини янада обод қилиш соҳасида ҳам олдимизда катта вазифалар турибди.

Ўзбек халқининг бу барча тадбирларни тўла амалга оширишига ишончи комил. Ўзбек халқининг Совет Иттифоқи халқларининг дўстона, қардош оиласида бўлганлиги, большевиклар партиямизнинг, улуғ доҳиймиз Сталиннинг синалган раҳбарлиги остида коммунизм сари бораётганлиги бунга гаровдир. (Қарсаклар).

Ўртоқлар! Ўзбекистон республикасининг юбилейини Совет Иттифоқидаги барча халқлар ўзбек халқи блан биргаликда зўр қувонч блан байрам қилмоқдалар, чунки ўзбек халқининг ҳаёти ва бахт-саодати кўп миллатли Совет давлатимиздаги барча халқларнинг ҳаёти ва бахт-саодати блан чамбарчас боғлангандир.

СССР халқларининг сталинча дўстлиги — Октябрь социалистик революциясининг ғоят буюк ғалабасидир. СССР халқларининг дўстлиги совет жамиятини тараққий эттирувчи ғоят буюк кучга айланди, социалистик давлатимизнинг куч манбаи бўлиб қолди.

Совет халқларининг қардошларча ҳамкорлиги — кўп миллатли совет давлатининг мустаҳкам негизи, ленинча-сталинча миллий сиёсатнинг улуғвор тантанасидир.

Яқинда Ватанимизнинг халқлари ва бутун тараққийпарвар инсоният улуғ доҳий ва устоз Иосиф Виссарионович Сталиннинг 70 ёшга тўлганлигини байрам қилдилар. Бу байрам халқларимизнинг бузилмас бирлигини, барча совет кишилари ва бутун дун'ё меҳнаткашларининг улуғ Сталинга бўлган оташин муҳаббатини ва самимий миннатдорчилигини порлоқ суратда намойиш қилиб кўрсатди.

Ўртоқлар! Ўзбек халқи ўз давлатига эга бўлганлиги учун, хўжалик, сиёсий ва маданий қурилиш соҳаларида эришган муваффақиятлари учун улуғ рус халқидан, шонли большевиклар партиямиздан, Совет ҳукуматидан, ўзбек халқининг энг яхши дўсти ўртоқ Сталиндан миннатдор бўлиши кераклигини яхши билади.

Ўртоқ Сталин Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг асосчисидир.

Улуғ Сталиннинг ёрқин сиймоси ёшу-кекса ҳарбир ўзбекнинг қалбидан маҳкам ўрин олгандир. (Давомли қарсаклар).

Республиканинг бугунги тантанали ва шодиёна байрами кунида ўзбек халқи ўзининг бутун туйғу ва фикри-зикрини ифодалаб, чин кўнглидан бундай дейди:

Дўстимиз, отамиз, устозимиз севикли ўртоқ Сталин кўп йиллар узоқ умр кўрсин! (Гулдурос ва узоқ давом этган қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради).

Яшасин Совет Иттифоқи халқларининг мустаҳкам дўстлиги! (Гулдурос қарсаклар).

Яшасин қудратли Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи! (Гулдурос қарсаклар).

Яшасин шонли большевистик партиямиз! (Гулдурос қарсаклар).

Халқларнинг улуғ доҳийси, барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси жонажонимиз ва севикли ўртоғимиз Сталинга шон-шарафлар бўлсин!

(Гулдурос ва узоқ давом этган қарсаклар. «Ўртоқ Сталинга ура!», «Улуғ Сталинга шон-шарафлар бўлсин» деган табрик садолари янграйди).

Хроника

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Советининг Президиуми Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллигини нишонлаш юзасидан саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданият илғорларидан, партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг ходимларидан 20 мингдан кўпроқ кишини социалистик қурилишда актив қатнашганликлари учун Ўзбекистон ССР Олий Советининг **Фахрий ёрлиғи** блан мукофотлаш тўғрисида Фармон чиқарди.

Мукофотланганлар орасида қуйидаги кишилар бор: Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати 1-нчи тўқув фабрикасининг тўқувчиси **К. А. Трусова**; Сурхондар'ё область, Шеробод районидаги Сталин номли колхознинг а'зоси Абдуҳалил **Одинаев**; Андижон область, Холдевонбек район, Киров қишлоқ советидаги «Ёш ленинчи» колхозининг пиллачилик бригадаси бошлиғи Мирза **Отаназаров**; Ўрта Осиё Давлат университети рус тили кафедрасининг мудири **Ҳ. Абдуллаев**; Бухоро областидаги Олат МТСининг старший агрономи Собир **Абузаров**; Наманган область, Поп районидаги 2-нчи МТСнинг универсалчиси Абдумалик **Алимов**; Тошкент шаҳридаги пенсиячи Мамажон **Абдураҳмонов**; Қорақалпоғистон АССР, Мўйноқ районидаги посёлка советининг раиси Измурод **Оташев**; Тошкент трамвай-троллейбус трестининг мастери электр пайвандчи Григорий Михайлович **Гамзабеков**; Сурхондар'ё область, Бойсун районидаги «Ғайрат» колхози партия ташкилотининг секретари Халиф **Жўраев**; Ўзбекистон ССР халқ артисти, Тошкент Давлат консерваториясининг доценти Владимир Павлович **Давлет**; 68-нчи от заводининг старший зоотехниги Пётр Петрович **Есютин**; Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги болалар боқчасининг мудири Ҳайринисо **Зайниева**; Фарғона область, Қўқон шаҳар алоқа станциясининг телеграфчиси Мария Евстигнеевна **Зотова**; Тошкентдаги 1-нчи авто-эксплоатация базасининг шоферн Абдураҳмон **Қаюмов**; Бухоро область, Когон ёғ заводининг линтерчиси Серафима Григорьевна **Климова**; Қорақалпоғистон АССР, Кегайли районидаги Ворошилов номли бошланғич мактабнинг ўқитувчиси Серегул **Каипова**; Тошкентдаги ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш институти тупроқшунослик ва деҳқончилик кафедрасининг мудири профессор Николай Иванович **Курбатов**; 1-нчи йўл дистанциясининг обходчиси Иван Дорофеевич **Мамедов**; Навоий номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўзбек опера ва балет театрининг солисти Рушель **Мардухаева**; Самарқанд область, Пастдарғом районидаги Папанин номли колхознинг раиси **Пак-Тай-Сен**; Сурхондар'ё область, Бойсун район маориф бўлимининг мудири Салим **Солибоев**; Тошкент Болаларга бадиий тарбия бериш уйининг директори Нуриддин **Тожибоев**; Ўзбекистон К(б)П Ғиждувон район комитети ҳузуридаги партия кабинетининг мудири Қувват **Турсунов**; Бухоро область, Томди район, 8-нчи овул советидаги Молотов номли колхознинг қудуқ мастери Берикбой **Уразов**; Ўзбекистон ССР Автотранспорт саноати министрлигига қарашли аккумулятор заводи йиғув цехининг ишчиси Мастура **Ҳасанова**; Алишер Навоий номли Давлат халқ кутубхонаси қадимги ва нодир китоблар бўлимининг мудири **Б. П. Бетгер**; Ўзбекистон ССР халқ артисти, Муқимий номидаги Ўзбек музикали драма ва комедия театрининг артисти Лутфихон **Саримсоқова**; Тошкент шаҳридаги қон қуйиш институтининг терапевт врачи **Л. Солиҳова**; Ўзбекистон шоликорлик тажриба станциясининг агротехниги **И. Уразимбетов**; «Узтекстилькоопромсоюз» системасига қарашли «Байналмилал» артелининг тўқувчиси Тожихон **Аҳмедова**; Андижон районидаги Дзержинский номли колхознинг ҳосилот совети раиси **М. Аҳмедов**; 8-нчи пахта совхози 2-нчи бўлимининг звено бошлиғи **А. Ашуров**; Самарқанд область, Жиззах шаҳридаги туғруқхонанинг мудири **Г. Б. Нахамчик**; Хоразм тажриба станциясининг агрономи **Ф. Нуриддинов**; СССР Фанлар академиясининг академики Алексей Иванович **Абрикосов**; «ВЛКСМ 30 йиллиги» совхозининг тракторчиси Набик **Абраматов**; Бухоро область, Кармана районида чиқадиган «Пахта азамати» газетасининг мас'ул муҳаррири Ғулом **Латипов**; Самарқанд мева консерва заводи консерва цехининг ишчиси Мукаррама **Нурқулова** ва бошқалар бор.

„Совет Ўзбекистони“ альбоми

«Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриёти Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллиги юбилейига бағишлаб «Совет Ўзбекистони» альбоми чиқарди. Альбом 320 бетдан иборат бўлиб, унда республикамизнинг саноат, қишлоқ хўжалиги, маданият, фан, сан'ат ва адабиёт соҳасида 25 йил ичида эришган муваффақиятлари тасвирланган.

Альбомда республикамизнинг донгдор кишилари—Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Сталин мукофоти лауреатлари, стахановчилар, халқ усталарининг суратлари бор. Альбом ҳархил бўёқларда жуда чиройли тайёрланган.

Республика юбилей виставкаси очилди

16 январьда Тошкентда Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллигига бағишланган республика виставкаси тантанали вазиятда очилди.

Темирйўлчилар Маданият саройи байрамлардагидек безатилган. Маданият саройининг залларида ва территориясида виставка павильонлари жойлашган. Сарой дарвозаси устида Ўзбекистон ССРнинг олтин ҳал юритилган герби ва Ленин орденининг макети жилваланиб туради. Ўзбекистон ССР ўзининг халқ хўжалигини ва маданиятини ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришганлиги учун 1939 йилда Ленин ордени блан мукофотланган эди.

Кундуз соат иккида Сарой эшиги олдида тортилган қизил лента ёнига Абдураҳмонов, Мавлонов, Кабанов, Кичанов, Чиковани, Носиров, Зиёдуллаев ўртоқлар келадилар. Уларнинг ёнида Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллиги байрамида қатнашиш учун Тошкентга келган қардош республикалар делегацияларининг вакиллари ҳам бор.

Ўртоқ Абдураҳмонов республика пойтахти жамоатчилигининг сарой олдида йиғилган вакилларига қарата қисқача нутқ сўзлайди. У бундай деди: юбилей виставкаси саноатни, қишлоқ хўжалигини ва маданиятни ривожлантиришда Совет Ўзбекистони эришган ғоят катта муваффақиятларни аниқ ва равшан акс эттиради, коммунистлар партияси раҳбарлиги остида, улуғ йўлбошчи ва устоз ўртоқ Сталин етакчилигида ўзбек халқининг ҳаётида юз берган катта ўзгаришларни тўғри тушуниб олишга ёрдам беради.

Ўртоқ Абдураҳмонов йиғилганларнинг гулдурос қарсаклари остида лентани кесади ва Ўзбекистон ССР Ҳукуматининг топширувига биноан юбилей виставкасини очиқ деб э'лон қилади.

★ ★ ★

Қудратли саноатга, юксак даражада машиналаштирилган қишлоқ хўжалигига эга бўлган илғор Совет Ўзбекистонининг ажойиб ютуқлари виставкада тўла акс эттирилган. Виставка ўзбек халқининг Совет халқлари қардош оиласида жўш урган ғоят катта моддий ва ма'навий кучларини ёрқин тасвирлаб беради. Мингларча экспонатлар ленинча-сталинча миллий сиёсатнинг тантанасини, Ленин—Сталин партияси раҳбарлиги остида, улуғ Сталиннинг доно етакчилигида ўзбек халқи эришган ғоят катта муваффақиятларни тасвир этади.

...Трактор сеялкалари, культиваторлар. Ўғит сепадиган машиналар қатор-қатор тизилиб кетган. Оппоқ минерал ўғитлар тоғ-тоғ уйилиб турибди. Бу минерал ўғитларни сталинча бешйилликлар даврида қад кўтарган Чирчиқ шаҳри ишлаб чиқармоқда. Пўлат ва пўлат парчалари ялтираб турибди. Ўзбекистон ўз пўлатига, ўз прокатига эга. Мирзачўл этакларида Ўзбекистонда металлургия маркази вужудга келтирилди. Металлургия маҳсулоти блан ёнма-ён кўмир ва нефть павильонлари жойлашган. Бу тошкўмир ва нефть республикамизнинг ерости бойликларидандир.

Ўзбекистон пойтахти — саноатлашган Тошкент шаҳрининг ишчилари ва мутахассислари виставкага экскаваторлар ва рангба-ранг газламалар, биринчи даражали арқоқ машиналари, радиоприёмниклар, электр симлари ва карборунд, Ўзбекистон конструкторлари ва машинасозлари тайёрлаган пахта териш машиналари, тракторларга ва қишлоқ хўжалик машиналарига зарур хилма-хил запас қисмлар, токарьлик станоклари ва бошқа кўпгина қимматли маҳсулотларни қўйганлар. Ўзбекистон пойтахти мамлакатнинг энг йирик саноат марказлари қаторига ўтиб, пахтачиликни ривожлантиришда кучли таянч бўлиб қолди.

Виставкада ўнларча йирик корхоналар қатнашмоқда. Тамошабин виставкадаги хилма-хил маҳсулотларни кўриб, республика саноати нақадар кенг қулоч ёзганига, ишлабчиқариш маданияти нақадар юксалганига ишонади. Виставка залларида мукаммал тўқув машиналари газлама тўқийди, ип йигиради, энг янги иссиқ вулканизация пресслари пойафзал тикади. Ўзбекистон металлургия заводи, Ворошилов номли Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи, «Таштекстильмаш» заводи, Тошкент ва Фарғона тўқимачилик комбинатлари, Чирчиқ электрохимия комбинати, Марғилон ипакчилик комбинати, Самарқанддаги «Кинап», «Красный двигатель» заводлари, Андижондаги «Строммашина» заводи, Фарғона гидролиз заводи, Қўқон суперфосфат заводи ва бошқа жуда кўп корхоналар томонидан виставкада уюштирилган стендлар Совет Ўзбекистони малакали саноат ишчиларига эга эканлигини, кўп сонли ўзбек техника интеллигенцияси етишганлигини, бу интеллигенция стахановчилар блан ҳамкорликда техникани илгари силжитаётганлигини, ишлабчиқариш жараёнларини мукаммаллаштираётганлигини, маҳсулот сифатини тобора яхшилаётганлигини яққол кўрсатади.

Республиканинг озиқ-овқат, енгил, маҳаллий ва кооператив саноатлари нон-булка ва кондитер моллари, консервалар, қази-қарта, мол ва ўсимлик ёғи, пишлоқ, вино-арақ, турли ип ва ипакли газламалар ва ҳархил кийим-кечак, пойафзал, мебель, гилам ва бошқа моллар ишлаб чиқармоқда. Бу молларнинг ҳаммаси аҳолининг эҳтиёжларини қондириш учун сарфланади.

Қишлоқ хўжалиги ва унинг етакчи тормоғи бўлган пахтачилик виставканинг кўпгина залини ишғол қилган. Бу залларидаги экспонатлар тамошабинларни Ўзбекистон колхозчиларининг ғоят катта муваффақиятлари блан таништиради.

Виставкада Андижон районидаги Дзержинский номли, Наманган районидаги Сталин номли, Ленин районидаги «Сталинчи» колхозларининг муваффақиятлари кенг кўрсатилган. Экспонатлар пахтачилик ишларининг юксак даражада машиналаштирилганлигини, совет агротехника фани пахтакорларга ғоят катта ёрдам бераётганлигини, жумладан Ўзбекистон олимлари юқори ҳосилли, тезпишар ва ҳархил касалликларга чидам берадиган янги пахта нав'ларини етиштирганликларини яққол кўрсатади. Колхозчилар меҳнатни тўғри уюштириб, илғор қишлоқ хўжалик техникасидан унумли фойдаланиб, фан талабларига мувофиқ ишлаб, пахтачиликда халқнинг бой тажрибасидан кенг фойдаланиб, ҳарқандай об-ҳаво шароитида ҳам пахтадан мутассил юқори ҳосил олмоқдалар. Дзержинский номли колхоз пахта ҳосилини гектар бошига 14 центнердан 39 центнерга етказган. «Сталинчи» колхози пахта ҳосилини тўрт мартадан кўпроқ оширган.

Ўзбекистонда қишлоқ хўжалигини комплекс асосда ривожлантириш принциплари амалга оширилмоқда. Ўзбекистон қоракўл териси ва ипак, буғдой ва тамаки, сабзавот ва мева, узум ва асал етиштирмоқда. Виставкада олимларнинг, қишлоқ хўжалик мутахассисларининг, колхоз қишлоғи илғорларининг муваффақиятлари акс эттирилган.

Виставкада дон экинларининг янги нав'лари, жумладан, тажрибакор ғаллакорлар етиштирган, тоғлиқ районларда кенг миқ'ёсда экилаётган «туятиш» ва «лайлак баҳори» деган буғдой нав'лари кўрсатилган. Милютин селекция станциясининг ходимлари буғдой ва арпанинг 20 хил янги нав'ини, Ўзбекистон шоликорлик станциясининг коллективи шолининг 11 хил янги нав'ини етиштириб, экиш учун колхозларга берганлар. 1924 йилда Ўзбекистонда бир қути қурт уруғидан 24 килограмм пилла олинган бўлса, ўтган йили 50 килограмм пилла олинди. Бу ўсиш жуда табиийдир. Тошкентдаги Ўрта Осиё ипакчилик илмий-текшириш институти пиллачиларга кўп пилла берадиган янги нав' қуртларини етиштириб берди. Ипакчиликда жуда унумли методлар ишлаб чиқилди ва амалга оширилди.

Қишлоқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида янгиликлар тобора кўпаймоқда. Ўзбекистон чорвадорларининг меҳнатида ҳам кўпгина янгиликлар бор. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда чорвачилик фермаси бўлмаган биронта ҳам колхоз йўқ. Чорвачиликнинг сифати жиҳатидан ҳам анча ўзгаришлар юз берди. Қоракўл қўйларининг нав'и яхшиланди, юқори сифатли қоракўл терилари кўпайди. Виставкада хилма-хил рангдаги тобланиб турган қоракўл терилари буни яққол кўрсатади. Сержун эчкилар етиштирилди. Ўзбекистондаги қорабайр отларнинг донги республикамиздан ташқарида ҳам ёйилган. Мана буларнинг ҳаммасига фан ходимлари блан қишлоқ хўжалик илғорларининг ижодий ҳамкорлиги туфайли эришилди.

Тамошабинлар ирригация ва мелиорация павильонларида узоқ тўхталадилар. Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда чор ҳукумати вақтидагига қараганда ўн марта кўп ер суғорилди. Халқ ташаббуси блан қурилган тўнғич Лагон канали, Сталин номидаги Катта Фарғона канали, Молотов номидаги канал, Шимолий ва Жанубий Фарғона каналлари, Пахтаарна, Душанби — Қоратоғ, Тошсоқа каналлари, катта-катта ҳовузлар қишлоқ хўжалигини юксалтиришга, бирнеча минг гектар янги ерни ўзлаштиришга ёрдам берди. Ирригация қудратли техника: экскаваторлар, землесослар, ариқ қазийдиган машиналар, бульдозерлар, скреперлар, гидромониторлар блан қуроллантирилди. Энг кучли техника блан та'минланган мураккаб ирригация иншоотлари қурилди. Намунали сув хўжалиги республиканинг қишлоқ хўжалигини юксалтиришга хизмат қилади.

Халқ қурилишларида орттирилган тажриба республикада электрлаш ишларини кенг кучайтириб юбориш имконятини берди. Виставкадаги диаграммалар бу ишнинг миқ'ёсини яққол кўрсатади. Революциядан илгари энг катта электр станция 1.500 киловатт қувватга эга эди. Эндиликда Ўзбекистондаги гидроэлектр станциялар бир кечаю-кундузда илгари Ўрта Осиёдаги ҳамма электр станциялар бирнеча йил мобайнида ишлаб чиқарган электр қувватидан кўп қувват бермоқдалар. Ажойиб колхоз ГЭСларининг суратлари, қишлоқ хўжалик ишларини электрлаштириш усуллари кўрсатилган. Кўрак чувиш машиналарини электр қуввати блан юргизиш, электр ёрдами блан сигир соғиш, қўйларнинг жунини қирқиш оддий бир нарса бўлиб қолди. Колхозларда Ўзбекистон конструкторлари ишлаган электротрактор, электрокультиватор пайдо бўлди. Электр колхоз қишлоғи ҳаётига сингиб кетди.

Виставкада ўзбек халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти кенг акс эттирилган.

Рангба-ранг диаграммалар, фото-расмлар партия ва ҳукуматнинг халқ маорифига катта э'тибор бераётганлигини тасвирлайди, республикадаги олий та'лим ишлари блан таништиради.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси республикада чинакам илмий марказ бўлиб қолди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси 27 та илмий-текшириш муассасасини бирлаштиради. Виставкада жуда кўп илмий асарлар, республиканинг ишлабчиқариш кучларини ўрганувчи экспедицияларнинг карталари кўрсатилган.

Ўзбекистон рассомлари виставкага ўзлари чизган расмларини, композиторлар ўз асарларининг партитураларини, театр ходимлари спектаклларининг макетларини қўйганлар. Республиканинг театрлари томонидан сўнгги икки йил ичида ҳозирги замон темасида 3.125 спектакль қўйилган, бу спектаклларни олти ярим миллион киши томоша қилган!

Тамошабинлар халқ ижоди бўлимларида узоқ тўхталадилар. Моҳир ўймакорлар, наққошлар, гиламчилар ва каштачилар ўз асарларида миллий хусусиятни сақлаганлари ҳолда, уларни янги социалистик мазмун блан бойитганлар.

Аҳоли ўртасидаги маданий-оқартув ишларига айрим бўлимлар бағишланган. Шаҳар ва қишлоқларда 4.823 клуб, кутубхона, музей бор. Маданий-оқартув муассасаларининг сони 1924 йилдагига нисбатан 25 марта ортган. Колхоз ва совхозларда, МТС ва корхоналарда, муассаса ва ўқув юртларида 25 минг кишини бирлаштирган 1.500 бадиий ҳаваскорлар тўгараги ишлаб турибди. Ўзбекистон меҳнаткашлари китоб ва газеталарни севиб ўқимоқдалар. 25 йил мобайнида икки миллиард нусхадан кўпроқ газета, қарийб икки юз миллион китоб нашр этилган. Меҳнаткашлар ўз тилларида марксизм-ленинизм классикларининг асарларини ўқимоқдалар.

Заллардан бирига кираберишда шаҳарлар қурилиши ҳақидаги транспорант қўйилган. Тамошабин шаҳар ва қишлоқларнинг қиёфаси ўзгарганлигини кўрсатувчи жуда кўп экспонатларни э'тибор блан кўздан кечиради. Бу ерда яқин йилларда қуриладиган катта иншоотларнинг макетлари ва лойиҳалари ҳам кўрсатилган.

Соғлиқни сақлаш, физкультура ва спорт, меҳнаткашларнинг дам олиши ҳам виставкада кенг кўрсатилган.

Тамошабин виставканинг ҳамма павильонларини кўриб бўлгач, ўз республикаси учун, қисқа муддат ичида ўрта асрдан социализм йўлига ўтган ўз халқи учун, энг яқин дўсти ва оғаси рус халқи блан, барча совет халқлари блан биргаликда Ленин йўлидан Сталин етакчилигида коммунизм сари олға бораётган халқи блан фахрланган ҳолда виставкадан чиқади. (ЎзТАГ).

Фарҳод ГЭС бош тўғони

В. Сироткин фотоси.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССР 25 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ЮБИЛЕЙ СЕССИЯЛАРИ

САМАРҚАНД, (ЎзТАГ). 15 январьда ўзбек музика драма театри биносида меҳнаткашлар депутатлари Самарқанд шаҳар Советининг шаҳардаги партия ва жамоат ташкилотлари вакилларининг қатнашиши блан Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллигига бағишланган сессияси бўлди.

Сессия қатнашчилари ВКП(б) Марказий Комитетининг ўртоқ Сталин бошлиқ Сиёсий бюросини баланд руҳ блан фахрий президиумга сайладилар.

«Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг 25 йиллиги» деган темада область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Маҳмудов доклад қилди.

Юбилей қатнашчилари қаттиқ қарсаклар остида ўртоқ Сталинга табрикнома қабул қилдилар.

☆

АНДИЖОН, (ЎзТАГ). 15 январьда Охунбобоев номидаги театр биносида меҳнаткашлар депутатлари Андижон шаҳар Советининг Ўзбекистон ССР 25 йиллигига бағишланган юбилей сессияси бўлиб ўтди. Сессияда шаҳар партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, саноат корхоналарининг стахановчилари қатнашдилар.

Сессия қатнашчилари ВКП(б) Марказий Комитетининг ўртоқ Сталин бошлиқ Сиёсий бюросини баланд руҳ блан фахрий президиумга сайладилар.

Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллиги ҳақида Андижон шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ Алимов доклад қилди.

Сессия қатнашчилари якдиллик блан ўртоқ Сталинга табрикнома қабул қилдилар.

☆

КОГОН, (ЎзТАГ). 15 январьда меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советининг партия, профсоюз ва комсомол ташкилотлари вакилларининг қатнашишида Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллигига бағишланган юбилей сессияси бўлиб ўтди.

Сессияда «Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллиги» ҳақида шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ Осипов доклад қилди.

Сессия қатнашчилари юксак ватанпарварлик руҳида ўртоқ Сталинга табрикнома қабул қилдилар.

Юбилейга бағишланган оммавий сайиллар

Бугун пойтахт кўчалари ва майдонларида юбилейга бағишланган умумхалқ сайиллари бўлади. Карл Маркс кўчасидаги майдонда, Киров ва Охунбобоев кўчалари бурчагида, «Ёш гвардия» кинотеатри ёнида эрталаб соат 7 яримдан кечаси соат 11 гача Горький номли театр, қўғирчоқ театри, давлат цирки артистлари, консерватория ва музика мактаби ўқувчиларининг махсус бригадалари концерт берадилар. Булардан ташқари, шаҳардаги бирқанча олий ўқув юртлари, касаба союз ташкилотлари ҳузуридаги бадиий ҳаваскорлар тўгараклари ҳам турли томошалар кўрсатадилар.

Комсомол, Беш'ёғоч, Вокзал, Куйбишев, Темир йўл майдонларида, Тўқимачилар саройи олдида, Революция скверида Навоий номли, Ҳамза номли, Муқимий номли театрлар, ёш тамошабинлар театри, давлат филармониясининг артистлари, шунингдек Каганович номли завод, «Ташсельмаш», «Таштекстильмаш» заводлари ва бошқа бирқанча ўқув юртлари ҳузуридаги бадиий ҳаваскорлар тўгараклари бригадаларининг концертлари бўлади. Концертларда хотин-қизлар клуби ва Таштрам клубининг ансамбльлари, карнайчи ва сурнайчилари ҳам қатнашадилар.

Ёзувчилар ва шоирлар ўзларининг янги асарларини ўқиб берадилар, пойтахт физкультурачилари турли ўйинлар кўрсатадилар.

Мас'ул муҳаррир:
Ш. РАШИДОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 17 январьда **Учқундан аланга**, 18 январьда **Гамлет**, 19 январьда **Айбсиз айбдорлар**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 18 январьда **Тоҳир ва Зуҳра**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — янги программада байрам тамошалари. **Классик курашлар.** Арбитр-раҳбар — **П. П. Бредихин.** Уйин ораларида — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **П. Боровиков** қатнашади. Тамоша кеч соат 9 да, кураш кеч 10-45 минутда бошланади.

«РОДИНА» — 17 январьда эрталаб соат 11 да **Совет Ўзбекистони**, кундуз соат 1 ва 3 да **Қасам**, 18, 19 январьда кундуз **Ленин Октябрьда**, кечқурун **Икки жангчи**.

«НАВОИЙ» (Беш'ёғоч) — 17, 18, 19 январьда кундуз соат 12, 2 ва 4 да **Гўзал Василиса**, кеч 6 да **Улуғ граждан** (1-нчи серия), кеч 8 ва 10 да **Қамалак**.

«ИСКРА» — 17, 18, 19 январьда 1-нчи залда **Совет Ўзбекистони**, кундуз соат 3, кеч 5 ва 7 да **Царицин мудофааси**. 2-нчи залда **Сталинград жанги** (2-нчи серия), 3-нчи залда 17 январьда **Тоҳир ва Зуҳра** (рус тилида), 18, 19 январьда **Азамат** (рус тилида).

«ЁШ ГВАРДИЯ» — 17, 18, 19 январьда эрталаб соат 11 ва кеч 5 да **Виборг томони**, қолган сеансларда **Аршин мол олон**.

«УЗБЕКИСТОН» — 17, 18, 19 январьда кеч соат 6 да **Ленин 1918 йилда**, қолган сеансларда **Ташландиқ бола**.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими—31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими—32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат — 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.
«Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1271. Р. 00923.